

De kracht van -25: jeugdwerkloosheid onder de loep

Januari 2016

1. Auteur

Samenlevingsopbouw Gent – De Lege Portemonnees

2. Samenvatting

In 2015 gingen 27 jongeren in gesprek met De Lege Portemonnees.

Ze spraken vrijuit rond hun soms moeilijke zoektocht naar werk en hoop naar een betere toekomst. Bewust werd deze groep geïnterviewd en divers samengesteld, zo benaderden we jongeren: met en zonder diploma secundair onderwijs, met en zonder armoede achtergrond, van allochtone en autochtone origine, alleenstaanden en jongeren die uit noodzaak nog bij hun ouders wonen, met een bachelor, in een opleidingstraject van de VDAB,... allen botsen ze op dezelfde drempels bij het zoeken naar werk.

Hun situatie is uitzichtloos door o.a.: de vele weigeringen bij sollicitaties, de stempel van “profiteur” die ze van de maatschappij meekrijgen, de controle en de druk vanuit RVA en VDAB, ...

Ze weten vanaf dag 1 dat het moeilijk is om snel een gepaste job te vinden en willen zo snel mogelijk op eigen benen staan en kansen krijgen om zich te bewijzen en te groeien.

Maar die kansen laten soms op zich wachten: “Computer says, no”, “Met ups and downs”, “Muiltrekker”, “Doppers en leeggangers”, “Geen respect”, “Meer dan 100 brieven, 30 gesprekken en 70 keer ‘neen’”,... zijn maar een paar van de verhalen.

In de brochure “Jeugdwerkloosheid onder de loep: de kracht van -25.”, bundelen we naast de 27 verhalen, ook een aantal suggesties voor beleidsmakers en bedrijven om de jeugdwerkloosheid te bestrijden. Zo hebben de jongeren voorstellen rond: onderwijs en opleiding, VDAB-begeleiding en werk zoeken. Concreet gaat het om: kansen krijgen om een opleiding naar keuze te mogen volgen na het secundair onderwijs, werkervaring vanuit het vrijwilligerswerk en schoolstage te laten valoriseren tijdens sollicitatiegesprekken, het meer werken op maat van de jongeren vanuit de dienstverlening, over de aanpak van

Blaisantvest 70 | 9000 Gent
info.gent@samenlevingsopbouw.be

discriminatie op de arbeidsmarkt, het antwoorden op sollicitatiebrieven, ... tot een mening rond verplicht vrijwilligerswerk.

3. Trefwoorden

Activering, werkloosheid, werkgelegenheid

4. Forum

Samenlevingsopbouw Gent vzw, De Lege Portemonnees, ABVV Oost-Vlaanderen (Vorming en Actie voor werklozen) en ACV Oost-Vlaanderen (Surplus) organiseerde op 16 maart 2016 een gespreksavond o.b.v. de conclusies van de interviewreeks. Jongeren, vertegenwoordigers van verschillende (jeugd)organisaties, tenders, middenveld, VDAB en beleid gingen via interactieve tafels in gesprek met elkaar. Van deze gesprekstafels is een verslagbundel.

De signalen uit deze publicatie werden verwerkt in het programmaspoor Arbeid van het meerjarenplan 2016-2020 van Samenlevingsopbouw Gent vzw.

5. Verwante uitgaven

- + ["Verslag interactieve gesprekstafels 16 maart 2016" – Samenlevingsopbouw Gent vzw, 2016](#)
- + [Artikel "Jeugdwerkloosheid onder de loep" in vakbeweging, militantenblad ACV, 25 maart 2016](#)

'Genoeg!' JEUGDWERKLOOSHEID
presenteert: onder de loep

DE
KRACHT
VAN 25-

De **Lege Portemonnees** is een actiegroep van vrijwilligers uit Gent die sinds 2010 niet langer wil toekijken terwijl armoede en sociale uitsluiting blijven toenemen. De Lege Portemonnees wil vanuit kennis, ervaring en noden van werkenden en werklozen, de slachtoffers en de critici van het falend activeringsbeleid verenigen.

In het verlengde hiervan werd '**Genoeg!**' opgericht, een groepswerking waar werklozen hun ervaringen en voorstellen via actie, beeld en interview naar buiten brengen. Ze brengen een verhaal waar solidariteit centraal staat en willen daarmee de stereotype beeldvorming rond werkloosheid bij politici, media, dienstverleners en publieke opinie, ... doorprikken en veranderen. In de maandelijkse discussiemomenten worden onder andere thema's zoals activering, (basis)inkomen, gemeenschapsdienst, pensioenen en maatschappelijke dienstverlening uitgewerkt.

De Lege Portemonnees wordt ondersteund door:

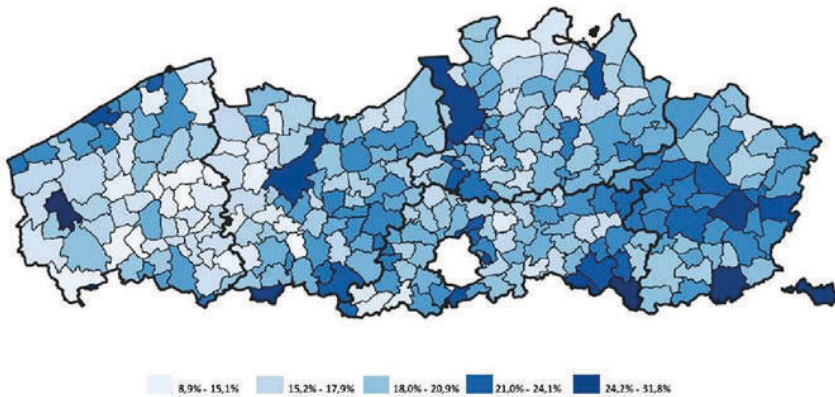
Inhoud

I. Inleiding	1
II. Interviews	7
III. Conclusies	49
IV. Bijlagen	65

I. Inleiding

Jeugdwerkloosheid is één van de belangrijkste problemen in Europa anno 2016. De werkloosheidsgraad bij jongeren onder de 25 jaar steeg de voorbije jaren naar een historisch peil van 23,1 procent. De jeugdwerkloosheid treft in het bijzonder laaggeschoolden, maar ook allochtone jongeren zijn oververtegenwoordigd in de statistieken. In onze Belgische grootsteden¹ is gemiddeld één op de drie jongeren werkloos. In Gent en Antwerpen zijn de werkloosheidscijfers de laatste jaren het meest gestegen².

De jeugdwerkloosheidsgraad per gemeente (Vlaams gewest, sept. 2014)¹

In Gent zijn de cijfers niet rooskleurig. Begin 2015 telde de stad maar liefst 15 800 werkzoekenden, een stijging van 17,1 procent tegenover 2012. De voorbije tien jaar waren nooit eerder zoveel mensen werkloos in Gent. Van die 15 800 zijn ongeveer 3000 jonger dan 25 jaar. Dat betekent dat bijna één op de vier jongeren in Gent geregistreerd staat als niet-werkende werkzoekende.

¹ Brussel kamp eveneens met een hoge jeugdwerkloosheid maar deze cijfers vallen niet onder de VDAB maar onder Actiris van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

² VDAB: Halfjaarlijkse arbeidsmarktbalans (november 2014): "Eurozone wordt opnieuw een 'zerozone'" https://www.vdab.be/sites/web/files/doc/trends/halfjaarlijkse_arbeidsmarktbalans_november_2014.pdf

Laaggeschoolden zijn een extra kwetsbare groep. Afhankelijk van de bron en methodologie verlaat tussen 9 en 15 procent van de jongeren het onderwijs zonder diploma van het hoger secundair onderwijs³.

Deze groep is vaak oververtegenwoordigd in de werkloosheidscijfers.

In Gent heeft 52,4 procent van alle jonge werkzoekenden geen diploma of getuigschrift van secundair onderwijs tegenover 45,1 procent in de rest van Vlaanderen. Kwalitatieve, duurzame jobs voor laaggeschoolden zijn sowieso niet dik gezaaid en al zeker niet in tijden van crisis. Deze groep jongeren heeft het, eens ze een job vindt, moeilijker om langere tijd aan het werk te blijven⁴. Contracten voor laaggeschoolde arbeiders zijn vaak van tijdelijke duur via interimkantoren.

Daarnaast moeten zij ook opboksen tegen midden- en hogeschoolden die noodgedwongen jobs aannemen onder hun niveau omdat zij geen werk vinden volgens hun diploma. Dit heeft op zijn beurt een effect op de kansen voor laaggeschoolden op de arbeidsmarkt.

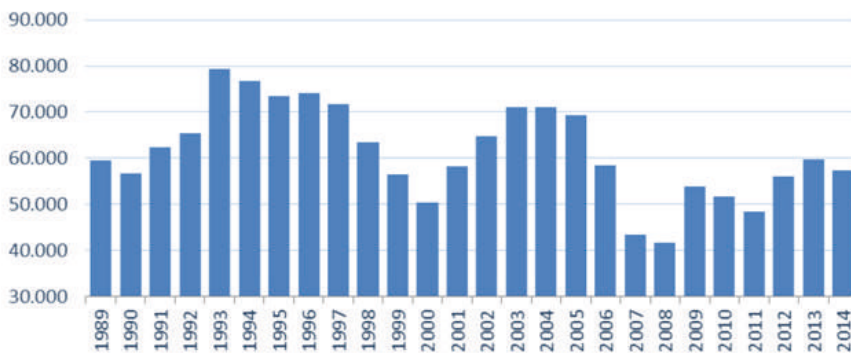
Nochtans waarschuwde de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) enkele jaren geleden al voor 'overgekwalificeerde werknemers' die plaatsen van laaggeschoolden op de arbeidsmarkt innemen. Zo zit 10 procent van de Belgische werknemers jonger dan 30 jaar in een job waarvoor ze een te hoog diploma heeft. En hun aantal blijft stijgen.

Sinds 1 januari 2012 mogen werkzoekenden minder snel een aangeboden job weigeren. Doen ze dit toch, dan dreigen zij hun uitkering te verliezen. Dit heet dan 'een passende dienstbetrekking'. Eén van de criteria voor deze 'passende dienstbetrekking' is dat een jonge werkzoekende slechts

3 De meest gebruikte bron is de Enquête naar Arbeidskrachten (EAK) omdat deze internationale vergelijkingen toelaat. In 2009 bedraagt de ongekwalificeerde uitstroom bij jongeren tussen 18 en 24 jaar 8,6% in het Vlaamse gewest. VDAB ten slotte komt in de jaarlijkse 'Studie schoolverlaters' op ongeveer 15% laaggeschoolde schoolverlaters.

4 VDAB: Kansengroepen in kaart - Jongeren op de Vlaamse arbeidsmarkt: Laaggeschoolde jongeren in nood (www.vdab.be/sites/web/files/doc/trends/KIK_jongeren_201104.pdf)

drie maanden de tijd krijgt om een job te weigeren die 'niet overeenstemt met het aangeleerd beroep, noch met het gewoon beroep, noch met een aanverwant beroep'. Met andere woorden: na drie maanden moeten jonge werkzoekenden elke job aanvaarden waarvoor ze enigszins geschikt geacht worden, ongeacht hun opleiding. Dit zorgt natuurlijk voor nog meer concurrentie tussen laag-, midden- en hooggeschoolden op de arbeidsmarkt.

*Evolutie jeugdwerkloosheid (Vlaams gewest, sept. 1989 – sept. 2014)*⁵

Wat betreft die andere oververtegenwoordigde groep in de werkloosheids-cijfers: allochtone jongeren, is Gent alweer geen uitzondering. Zo'n 30 procent van alle jonge Gentse werkzoekenden is allochtoon, in Vlaanderen is dat gemiddeld net geen 20 procent. In Gent zijn jonge werkzoekenden gemiddeld net iets langer werkloos: 17,9 procent van alle jongeren zoekt één tot twee jaar naar werk, 11,14 procent moet meer dan twee jaar zoeken naar een job. In Vlaanderen is dat respectievelijk 16,1 en 9,9 procent⁶.

Toch verscheen het voorbije jaar in de kranten regelmatig het bericht dat het tij gekeerd is: er werd eindelijk een daling van de Belgische werkloosheid genoteerd. In het totaal werden maar liefst 11,7 procent minder

⁵ VDAB: Halfjaarlijkse arbeidsmarktbalans november 2014 Eurozone wordt opnieuw een 'zerozone' (www.vdab.be/sites/web/files/doc/trends/halfjaarlijkse_arbeidsmarktbalans_november_2014.pdf)

⁶ Cijfers Arvastat

werkloosheidsuitkeringen uitbetaald. Goed nieuws, zou u denken. Maar deze daling is deels kunstmatig. Nadat de vorige regering de wachttijd voor jongeren al verlengde tot 12 maanden, besloot de huidige regering om ook de inschakelingsuitkering in tijd te beperken. Dit betekende dat duizenden jongeren plots uitgesloten werden van een werkloosheidsuitkering, vandaar de terugval in werkloosheidcijfers. Met statistieken kan je tenslotte alles bewijzen. Anderen zijn volledig van de radar verdwenen waardoor de VDAB hen niet meer kan opvolgen in hun zoektocht naar werk. Want wie geen uitkering ontvangt, hoeft ook niet ingeschreven te staan bij de VDAB.

Meer dan 20000 jongeren (vooral laaggeschoolden en vrouwen) verdwenen op die manier uit de werkloosheidsstatistieken. De daling van de cijfers betekent dus niet dat meer jongeren aan het werk zijn. Het betekent hooguit dat velen van hen nu noodgedwongen bij het OCMW aankloppen voor een leefloon. OCMW Gent merkte een stijging in het aantal aanvragen.

Cijfers zeggen alles en niets. Wij gingen dus op zoek naar de gezichten en verhalen van jongeren uit de statistieken.

Jeugdwerkloosheid onder de loep

Wat voorafging: in 2013 startten we een traject getiteld 'De Kracht van 50+'. Hierin zochten we samen met werkzoekende vijftigplussers naar de verhalen van oudere werklozen. Wat betekent een job voor hen? Met welke problemen worden ze in hun zoektocht naar werk geconfronteerd? Naast schrijnende verhalen over leeftijdsdiscriminatie, eenzaamheid en grote onzekerheid viel toen op dat deze groep ook erg bezorgd was over de toekomst van de jonge generatie. "Het gaat hier niet alleen over mij. Ik maak me zorgen over werkloze jongeren die ontmoedigd geraken en geen kansen krijgen", aldus een geïnterviewde dame. En hup, het traject 'Jeugdwerkloosheid onder de loep' was geboren.

Met ons traject willen we echter meer doen dan enkel cijfers en grafieken tonen. Cijfers zeggen veel en dan weer niet. Wij willen weten wie die jongeren nu echt zijn. Wie zijn die gezichten achter de werkloosheids-cijfers?

En misschien willen we nog bovenal een tegenwicht bieden aan alle vooroordelen over werkloze jongeren. Want iedereen kent ze wel, de clichés. “De jeugd van tegenwoordig, mijnheer, die zijn liever lui dan moe”. “Als je echt willen werken, juffrouwke, dan vind je altijd wel werk”. “Maar weet je wat het is, de jeugd weet gewoon niet meer wat werken is!”

Met dit boekje laten wij de jonge generatie zelf aan het woord, in al zijn diversiteit. Iedere jongere zijn eigen verhaal, zijn eigen parcours, zijn eigen ontgoochelingen. Maar ook hun verwachtingen voor de toekomst én hun suggesties voor een meer toegankelijke arbeidsmarkt.

Hoe gingen we te werk?

In september 2014 begonnen we met onze denkoefening. De doelstellingen en de doelgroep werden afgelijnd.

Tijdens een lanceringsmoment vroegen we een dertigtal Gentse jongeren om hun ideale arbeidsmarkt te beschrijven. De jongeren wilden heel duidelijk meer kansen en minder focus op ervaring. Ook de ervaringen met interim en de bijhorende onzekerheid werden uitvoerig besproken. Verder in dit boekje vind je een neerslag van dit moment terug.

Vanaf januari 2015 begon ons traject echt vorm te krijgen. De vragenlijst werd opgesteld, de eerste contacten met jongeren en jongerenorganisaties waren gelegd. Het werd tijd om verhalen te sprokkelen. Voor de interviews werkten we nauw samen met enkele eerstejaarsstudenten sociaal werk van de Hogeschool Gent. Zij hielpen ons om de interviews af te nemen en uit te schrijven. Zo leerden deze studenten hun leeftijdsgenoten kennen die een heel andere achtergrond hadden dan zij. Dit was confronterend en leerrijk voor hun verdere studies en carrière als sociaal werker. Enkele van hun bemerkings lees je wat verderop in dit boekje.

Om een mooi beeld te geven van verschillende profielen met dezelfde problematiek zijn we bewust op zoek gegaan naar:

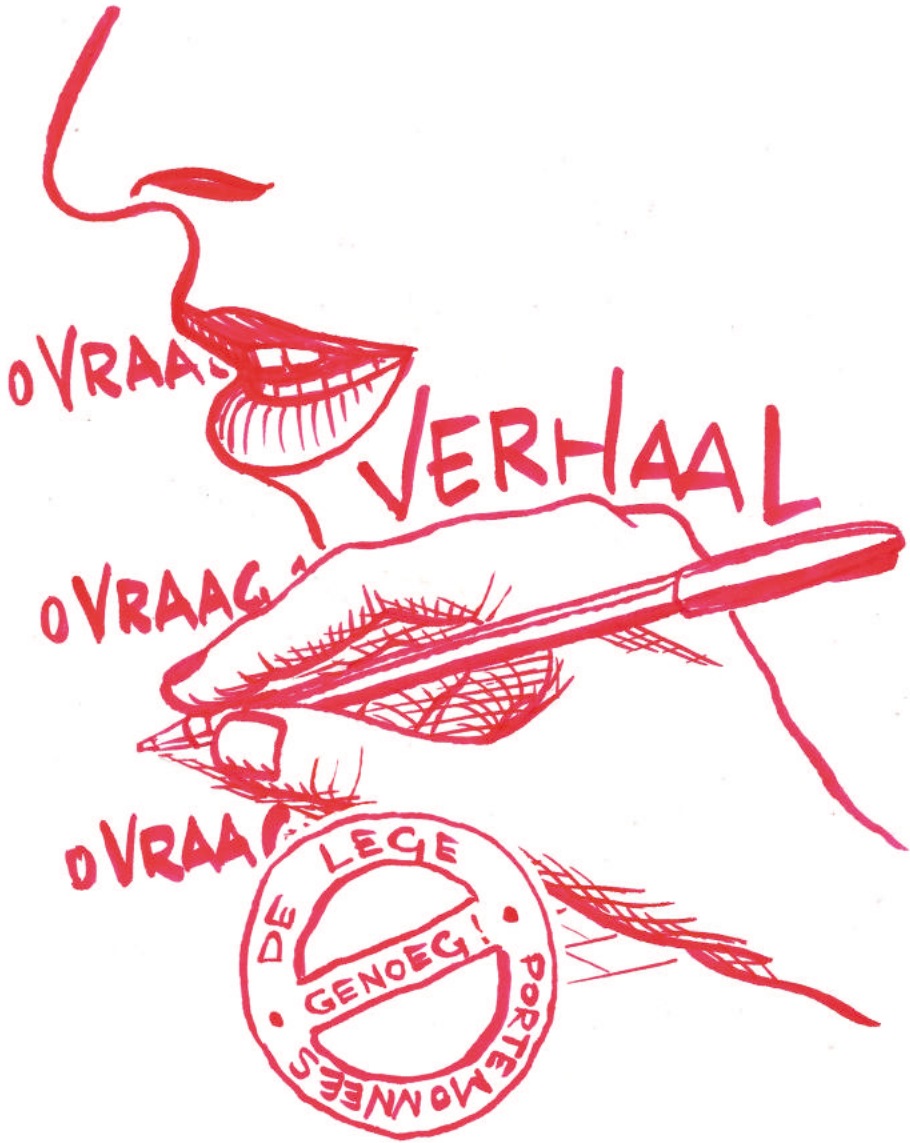
- hoog-, midden- en laaggeschoolde werkloze jongeren,
- tienermoeders,
- sans-papiers,
- jongeren in trajectbegeleiding en jongeren zonder begeleiding,
- pas afgestudeerden en langdurig werkloze jongeren,
- jongeren in opleiding (2de kans, avondschool, VDAB)
- jongeren met én zonder arbeidsbeperking
- jongeren aan de slag (zowel met een moeilijke als een makkelijke start)

We namen van de jongeren persoonlijke, telefonische en online interviews af die we vervolgens verwerkten tot 27 individuele verhalen, die hopelijk de cijfers een menselijk gelaat geven. Op basis van de verhalen trokken we een aantal conclusies die werden teruggekoppeld aan de geïnterviewden. In het voorjaar van 2016 worden de conclusies en resultaten bekendgemaakt aan het ruimere publiek.

Langs deze weg willen wij ook iedereen bedanken die heeft meegeholpen en/of ons hebben gesteund:

- De studenten sociaal werk Ellen, Kelsey, Eva, Sam, Kasper en Kevin voor hun engagement en hulp bij 't afnemen en uitschrijven van de interviews.
- Pieter-Jan voor de steun en om het verhaal een gezicht te geven.
- Marc en Ann-Sophie voor jullie meedenken en krachtige schouders.
- Hanne, Eric, Loes, Mil, Marieke, Wouter, Gregory, Samira en Natan voor hun kritische zelf.
- Alle organisaties die hebben meegewerkt door jongeren door te sturen of personeelstijd vrij te maken.
- De Projectgroep Genoeg! voor de constante steun en inzichten.
- En natuurlijk ook alle jongeren die meehielpen door hun verhaal te brengen of mee te werken aan onze workshops.

II. Interviews

Wie wil werken, kan werken

Ik ben afkomstig uit Ghana en werk graag. Eigenlijk ben ik nooit lang werkloos maar ik zoek wel constant naar werk aangezien ik enkel tijdelijke jobs kan vinden. Ik heb al wat verschillende jobs gedaan: als monitor, bij verschillende schoonmaakbedrijven, in een autofabriek,... Momenteel maak ik de trams en bussen schoon. Maar solliciteren, dat doe ik echt niet graag. Zeker niet via interimkantoren. Zij liegen de mensen vaak voor: "We zullen je terugbellen" of "Oei, tja, die job staat nog op de website, maar we hebben net iemand gevonden". Ik vind dat ze enkel jobs mogen adverteren die ze ook werkelijk kunnen aanbieden.

Als ik niet kan werken, dan verveel ik me. Ik zit anders maar te zitten in mijn veel te kleine studio. Wanneer ik niet werk, ben ik ook vaak bij mijn zus of bij m'n vrienden van Jong Gent in Actie.

Toen ik een leefloon had, kon ik als artikel 60'er vrij snel werk vinden. Ik geloof echt dat als je wil werken, je ook kan werken. Maar jammer genoeg krijg ik enkel tijdelijke jobs. Na zoveel tijd moet ik steeds weer opnieuw op zoek, naar een volgende tijdelijke opdracht. Ik zoek zelf, want aan de VDAB-begeleiding heb ik niet zoveel. Ze gaven me wel een rondleiding in het opleidingscentrum maar daar was ik vroeger al met m'n school geweest.

Die school heb ik jammer genoeg niet afgemaakt. Ik ben verschillende keren blijven zitten en uiteindelijk zonder diploma vertrokken. Maar nu wil ik weer gaan studeren. Ik heb onlangs een aanvraag ingediend om een opleiding als schilder, dat ik in het secundair al deed, terug te mogen volgen. Dat lijkt me echt een hele leuke job. Mijn droom is eigenlijk om tramchauffeur te worden en een reis naar Ghana te maken. Ik zou er graag mijn familie een keertje bezoeken. A.

“Wat doe jij hier?”

Toen ik nog in het middelbaar zat, raakte mijn vriendin zwanger. Toen ben ik gestopt met school. Nu vind ik dat wel jammer. Want studeren verhoogt je kansen op werk.

Ik word vaak uitgelachen met mijn zwaarlijvigheid. Zelfs op sollicitatie-gesprekken reageren mensen erg grof. “Wat doe jij hier? We kunnen iemand als jou niet gebruiken”, dat soort opmerkingen. Dat is enorm kwetsend. Maar ik geef niet op. “Als je wil werken kan je werken”, daar geloof ik niet in. Sommigen willen graag werken, maar zijn invalide. Ik wil ook werken, maar ze nemen mij niet aan. Omwille van mijn fysiek krijg ik niet de kans om mij te bewijzen. Mensen hebben hun oordeel al klaar zodra ze me zien. Of ze roddelen achter mijn rug. Dat doet pijn.

Ik droom van een goeie job met een stabiel inkomen zodat ik financieel niet langer afhankelijk ben van anderen. Misschien kan ik me dan eens een reisje naar Parijs of Londen permitteren. Momenteel zit ik in een systeem van begeleid wonen en ontvang ik een heel kleine uitkering van het OCMW, maar mijn ouders ondersteunen me ook nog een beetje. Ze geven me geld en helpen me om mijn kleren te wassen.

De VDAB-begeleiding via GTB valt goed mee. Ze helpen me bij het solliciteren en gaan soms mee naar een sollicitatie. Via hen deed ik al eens stage bij een tuinbouwbedrijf en werkte ik een tijdje binnen arbeidszorg in een beschutte werkplaats. Dat viel erg goed mee, maar plots hadden ze geen werk meer voor mij. Ik behaalde er mijn rijbewijs B en mijn brevet van heftruckchauffeur. Ik kan dus werken als magazijnier.

Ik krijg zelden een antwoord op de brieven die ik verstuur. Dat is frustrerend. De regering zou maatregelen moeten nemen om jongeren meer kansen op werk te geven. Misschien kunnen ze een aantal jobs speciaal voor jongeren voorbehouden.

A.

Ups and downs

Ik zoek ondertussen al een goede vier jaar naar werk. Maar dat zoeken is met ups en downs. Onlangs mocht ik gaan solliciteren bij Stad Gent, maar die job is op het laatste nippertje niet doorgedaan. Een serieuze opoffer.

Vroeger had ik een goede begeleidster bij de VDAB. Zij kende me, luisterde echt naar wat ik te vertellen had en was bereid om daar tijd voor vrij te maken. Maar de consulenten waar ik nu bij ga zijn compleet ongeïnteresseerd. Ze drukken wat vacatures af en dat is het dan. Interimkantoren vind ik volstrekt nutteloos. "We bellen je wel", is het enige wat ze je kunnen vertellen.

Toch blijf ik regelmatig langsgaan bij de VDAB. Ik zou erg graag de opleiding sociaal werk volgen. Daarvoor heb ik echter de goedkeuring van de VDAB nodig. De VDAB beweert dat ik de opleiding niet aankan. Maar iedereen die mij kent, zegt het tegendeel. Ik weet namelijk hoe moeilijk sommige mensen het hebben. Ik zat er zelf middenin.

Na het middelbaar heb ik een tijdje meer op straat geleefd dan ergens anders. Daarna ben ik met enkele vrienden gaan samenwonen. Maar dat bleken slechte vrienden te zijn. Drugs waren alom aanwezig en het ging erg slecht met mij. Na een zoveelste feestje liep de woning zoveel schade op dat de huisbaas ons heeft buitengezet. Ik betaal nu nog steeds mijn schulden af via collectieve schuldbemiddeling. Met die vrienden heb ik ondertussen gebroken. Veel andere vrienden heb ik niet, behalve een handjevol mensen die ik ken via Jong Gent in Actie. Nadat ik jarenlang op school ben gepest, vertrouw ik niet veel mensen meer.

Mijn boodschap aan de regering? Laat de mensen stoppen met werken op zestig. Dat lijkt me lang genoeg. Die mensen hebben hun steentje bijgedragen. Maar nu werken ze zich kapot en ondertussen vinden steeds meer jongeren geen werk. Ik zou de minister van werk ook wel eens willen vragen waarom enkel werkzoekenden gecontroleerd worden en niet de bazen? Als zij laaggeschoolden nooit een kans geven, zal er nooit iets

veranderen. Terwijl ze hen beter zouden verplichten om hoog- en laaggeschoolden bijeen te brengen, van elkaar te leren en ervaringen uit te wisselen. Als mensen wat meer begrip zouden hebben voor elkaars situatie, zou alles veel beter gaan.

En wat mezelf betreft, denk ik vooral niet te ver vooruit. Ik neem iedere dag zoals die komt. Ik moet eerst nog wat werken aan mezelf. En ik hoop echt dat ik ooit maatschappelijk werker mag worden. Zodat ik hopelijk anderen kan helpen om er weer bovenop te geraken. A.

With a little help from my friends

Na mijn studies logistiek assistent ben ik thuis vertrokken. Ik wou op mijn eigen benen staan. Ik had een diploma voor een knelpuntberoep en heb een jaar kunnen werken in een vervangingscontract. Daarna ben ik zwanger geworden en was het heel moeilijk om werk te vinden. Ondertussen zit ik als alleenstaande moeder al een jaar thuis. Het is helemaal niet makkelijk om rond te komen en elke cent twee keer te moeten omdraaien om te kunnen overleven. Ook de zelfstandigheid van alleen wonen is lastiger dan ik dacht. Er zijn zoveel rekeningen, administratie en huishoudelijk werk dat ik geluk heb dat ik hiervoor nog bij mijn ouders terecht kan. Zij stimuleren me natuurlijk om werk te vinden, maar langs de andere kant ben ik nu volwassen en wil ik ook mijn eigen boontjes kunnen doppen. Ik solliciteer eigenlijk wel veel, zo'n 5 tot 8 sollicitaties per week. En dit ondertussen al een jaar lang. Voor een gesprek word ik zelden uitgenodigd. En dat werkt ondertussen wel op mijn zelfbeeld. Ben ik niet goed genoeg?

Maar ik ben gedreven om een mooie toekomst te bieden aan mezelf en mijn dochter. Binnenkort start ik een opleiding zorgkundige via de VDAB. Dit zal mijn kansen op de arbeidsmarkt vergroten en ik zie het volledig zitten. Het werk van een logistiek assistent of een verzorgende is iets waar ik me heel goed bij voel. Een fijne en zekere job kunnen uitoefenen is een droom die binnen handbereik ligt. Ik kijk er naar uit om me nu anderhalf jaar volledig te focussen op mijn studie en daarna in het werkveld te viegen.

A.

Ervaring, ervaring, ervaring

Zes maanden ben ik nu al werkloos. Solliciteren is mijn fulltime job. Ik sta op en begin te zoeken naar nieuwe vacatures, schrijf motivatiebrieven, verstuur mails, ... Maar nooit heb ik voldoende ervaring. In het begin denk je nog "Ah, dat kan gebeuren, ik zoek gewoon verder". Maar na zes maanden is het ongelofelijk frustrerend. Ik wil gewoon werken, punt. Gelukkig woon ik nog thuis, want ik heb nog geen recht op een uitkering. Voor mensen die niet op hun ouders kunnen terugvallen, moet dit een ramp zijn. Nu begrijp ik waar de vakbonden altijd over bezig zijn. Het is écht belangrijk dat er meer jobs worden gecreëerd, want het is écht frustrerend om werkloos te zijn en geen kant uit te kunnen.

Toch ga ik niet akkoord als iemand zegt dat ik dan maar om het even wat moet aanvaarden. Ik heb lang geknokt voor mijn diploma maatschappelijk werker, nu is het tijd om er iets mee te doen. Het zou jammer zijn om die kennis niet te benutten. Bovendien zou ik werk afnemen van iemand die korter geschoold is. Maar ik zoek ondertussen wel breder dan zes maanden geleden.

Soms, als ik bij vrienden ben, hoop ik stiekem dat niemand over het werk begint. Want dan volgt onvermijdelijk de vraag "En, jij, heb jij nu al werk?". Want soms wil ik er gewoon even niet aan denken. En het is een schrale troost, maar ik ken ook veel jonge mensen die in hetzelfde schuitje zitten als ik: goed diploma, goed profiel maar nooit genoeg ervaring.

Ik merk wel een verschil met oudere generaties aan de start van hun carrière. Vroeger studeerde men op 30 juni af en op 1 juli mocht men al beginnen. De ervaring kwam dan wel met de jaren. Werkgevers hadden oog voor potentieel. Nu eist men zelfs van een pas afgestudeerde al jaren ervaring. Stages en speelpleinwerking tellen jammer genoeg niet.

Een onbetaalde stage zou ik zelfs nog overwegen als dit iets zou oplossen. Maar gemeenschapsdienst is iets anders. Dat lijkt teveel op een straf voor langdurig werklozen. Mensen die willen werken, mag je niet straffen

omdat ze geen werk vinden. Daar kunnen ze helemaal niks aan doen. Ik betwijfel overigens sterk of werkgevers dit wel als echte ervaring zullen beschouwen. Waarom niet de mensen die hun hele leven gewerkt hebben welverdiend op pensioen laten gaan zodat wij, de jonge generatie, de fakkel kunnen overnemen? Als student sta je daar niet bij stil maar nu denk ik: "Hier klopt toch iets niet?" Helaas krijg ik de indruk dat de regering systematisch op het verkeerde bespaart. Onderwijs en kinderopvang worden duurder, men snoeit keihard in de zorgsector. Ik vrees dat dit op lange termijn heel zware gevolgen zal hebben. D.

Eindelijk ...

Kijk, 't school was me al lang beu. Zo vond ik nooit een richting waar ik me echt in thuis voelde. Theorielessen zijn niet aan mij besteed. Ik ben graag bezig en werk graag met mijn handen.

Dus ik heb van alles gezien in het onderwijs. Uiteindelijk ben ik naar het deeltijdse gegaan, maar op mijn 18de ben ik gestopt. Zonder diploma.

Werken vind ik belangrijk, het geeft betekenis en een doel aan mijn leven. Ik dacht aan verkoop, of ergens in een keuken of bodyguard. Maar daar heb je overal diploma's of getuigschriften voor nodig.

Zonder diploma en zonder rijbewijs is het niet zo makkelijk om een kans te krijgen op werk met een degelijk loon. Ook ik wil een leven en een gezin opstarten. Na een klein jaar thuis te zitten, met al mijn vrienden die nog op de schoolbanken vertoeven, doet het me veel plezier dat ik nu bij De Post kan beginnen. Eindelijk heb ik een job gevonden die me goed ligt.

F.

(F. werkt sinds september 2015 tijdelijk bij het sorteercentrum van De Post)

Blijvende tijdelijkheid

Als tiener had ik mezelf voorgenomen om thuis weg te gaan de dag dat ik mijn middelbaar diploma had. Ruzie was er dagelijkse kost en de conflicten werden met de dag groter. Dus heb ik de dag na mijn diploma-uitreiking de deur achter me dichtgetrokken.

In het begin was het echt overleven. Maar dankzij hulp van vrienden en familie slaagde ik er in om die eerste moeilijke maanden te overbruggen. Enkele maanden later woonde ik alleen. Al die tijd werkte ik via het interimkantoor. Jammer genoeg altijd met weekcontracten. Je weet nooit zeker of je de week nadien nog werk en dus een inkomen zal hebben. Ik heb heel lang elke cent twee keer moeten omdraaien om te kunnen overleven.

Twee jaar geleden leerde ik dan mijn vriendin kennen. Ondertussen hebben we samen een kindje. Maar ik werk nog altijd met tijdelijke contracten, de onzekerheid blijft duren.

Het liefst wil ik als opvoeder werken. Aangezien ik zelf uit een moeilijke situatie kom, kan ik me ook goed inleven in moeilijke situaties. Het lijkt me fantastisch omdat je er echt mensen mee helpt. J.

Ik begin wanhopig te worden ...

Mijn middelbare schoolcarrière begon in het ASO, maar al snel bleek dat ik andere dingen leuker vond dan studeren. Toneel, zang, cabaret,... Van ASO ging ik naar het technische voor een opleiding bouw. Ik wou schilder worden, maar toen bleek dat ik allergisch was aan bepaalde soorten verf. "Welke baas zou mij ooit als schilder aannemen?", dacht ik dan en ging van TSO naar het deeltijds onderwijs. Maar tegen die tijd was ik de school hartsgrondig beu. Halverwege dat jaar heb ik gezegd "Foert, ik stop ermee". Heel erg tegen de zin van mijn ouders natuurlijk. Toen ben ik bij mijn vriendin ingetrokken.

Toen moest ik wel beroep doen op het OCMW. Ik kreeg 400 euro per maand. Daarna werd ik naar de VDAB doorverwezen, die me op hun beurt doorstuurden naar JES vzw. Ze hebben mij daar wel geholpen met wat sollicitatietips en mijn VDAB-dossier aangevuld. Het is daar best leuk en ontspannend, maar het voelt vooral als een dagje congé. Het heeft mij uiteindelijk geen job opgeleverd.

Ondertussen ben ik een jaar werkloos. Ik droom van een job in de entertainment sector, maar dat is natuurlijk niet zo realistisch. Ik zoek vooral naar kantoorjobs. Zo heb ik onlangs gesolliciteerd bij een callcenter maar ze vonden me niet commercieel genoeg om er te werken. Het is niet makkelijk hoor. Sommige werkgevers eisen zelfs dat je een eigen wagen hebt. Een eigen wagen! Daar heb ik helemaal geen geld voor. Ik overweeg om toch als schilder aan de slag te gaan, maar dat is dan ten koste van mijn gezondheid... Maar anderzijds, een job is een job... En ik begin wanhopig te worden.

Want als werkloze is het niet altijd makkelijk. Tantes en nonkels zeggen soms "ah, er is altijd wel ergens werk." Zij geloven me niet als ik zeg dat ik gewoon de kans niet krijg. Bovendien worden werklozen streng gecontroleerd door de RVA. Op de eerste twee controlegesprekken kon ik niet bewijzen dat ik voldoende gesolliciteerd had. Ik wou hen al mijn

sollicitatiemails tonen met mijn gsm maar dat mocht niet. Nu heb ik mijn lesje wel geleerd en zal ik het wel uitprinten. Ik hou heel goed bij waar ik gesolliciteerd heb: via interimkantoren, via de VDAB of vacatures die ik toevallig zie hangen. Ondertussen wacht ik op een uitnodiging voor een derde gesprek zodat ik een werkloosheidsuitkering kan aanvragen. Gemeenschapsdienst voor werkzoekenden lijkt me geen goed idee. Je blijft zo natuurlijk wel bezig, maar dit gaat gewoon ten koste van betaalde jobs. Een beter idee lijkt me om de pensioenleeftijd te verlagen in plaats van te verhogen. Zo komen er plaatsen vrij voor jongeren. En knip ook maar eens goed in de lonen van de ministers!

J.

Meer dan 100 brieven, 30 gesprekken, 70 keer 'neen'

In september ben ik afgestudeerd in marketing. Ik kon onmiddellijk aan de slag als uitzendkracht. Ondertussen bleef ik wel solliciteren voor een vaste job, want ik wil vooruit. Ik wil werken en op eigen benen staan. Nu zijn we vijf maanden, meer dan honderd sollicitaties en dertig interviews verder en kreeg ik al minstens zeventig keer "neen" te horen. Te weinig ervaring, niet de juiste opleiding, de klik was er niet. En van de andere bedrijven kreeg ik zelfs geen antwoord.

Ik houd alles goed bij in mijn VDAB-dossier en klasseer alles netjes in een map. Daar zijn de RVA en de VDAB erg tevreden mee. Maar mij maakt het soms depressief, mijn lot steekt in mapjes. Ik heb vijf jaar gestudeerd en dit heeft mijn ouders veel geld gekost. Ik wil geen sollicitatiebewijzen verzamelen, ik wil mijn diploma verzilveren met een job! Ik heb in verschillende interimkantoren testen afgelegd voor Frans, Engels, logica, rekenen, psychologie,... noem maar op. Het is telkens alsof je op de rooster wordt gelegd. Ook verschillen de resultaten soms van kantoor tot kantoor, bij de ene score ik goed op Frans, bij de andere niet. Er was onlangs ook een logica-vraag, ik kon er niet aan uit. Ik heb die opgeschreven en aan verschillende mensen laten zien, niemand ziet het.

Anderzijds word ik soms haast gestalkt door sommige interimkantoren. Voor bepaalde vacatures vinden ze echt niemand en dus bellen ze dan maar op goed geluk iedereen in hun klantenbestand. Plots maakt het niet meer uit of je al dan niet geschikt ben voor de job, de cijfers halen is al wat telt.

Voorlopig woon ik nog thuis. Een luxe als je geen inkomen hebt, maar toch weegt het financieel door. Solliciteren blijkt erg duur: gsm-kosten, parking en benzine als je op gesprek mag gaan,... Ik kan moeilijk nog zakgeld vragen aan mijn ouders.

Soms denk ik dat ik evengoed meteen na het middelbaar kon beginnen werken. Want nu heb ik het gevoel dat ik ter plaatste blij trappelen. Mijn

kleine broer is net gaan samenwonen en ik woon nog altijd thuis. Dat steekt.

In de groep van Co-Searching vind ik wel ondersteuning. Enkele keer per maand organiseren zij bijeenkomsten voor werkzoekenden –vooral hogeropgeleiden– op café, in een vergaderzaal, bij iemand thuis of elders waar er drank, internet en tafels voorhanden zijn. Het is heel informeel. We uiten onze frustraties en helpen elkaar waar we kunnen. Zo weet ik tenminste dat ik niet de enige ben.

Als ik hoor hoe mensen soms spreken over werklozen, alsof het een vrije keuze is om werkloos te zijn, voel ik me soms wat aangevallen. Ik wil helemaal niet werkloos zijn! Maar ik moet natuurlijk wel de kans krijgen om me te bewijzen,...

J.

(J. zoekt nog steeds en deelt haar frustraties en kennis binnen de groep van Co-Searching Gent. Ze is ondertussen specialist in zoeken van jobs via sociale media)

Een betere toekomst

Toen ik 18 jaar werd, ben ik gestopt met school. Zelfstandig zijn, gaan werken en geld verdienen was het enige waar ik aan kon denken. Nog altijd trouwens. Alleen is er ondertussen ook de zorg voor mijn dochtertje bijgekomen.

Ik ben nu 21 jaar en heb nog altijd geen vaste job en dat is heel erg zwaar. Natuurlijk wil ik een goede, stabiele toekomst voor mezelf en mijn dochter. Maar momenteel heb ik als alleenstaande moeder met een uitkering heel veel moeite om de eindjes aan elkaar te knopen.

Als ik nu terugblik, denk ik dat verder studeren me wel sterker had gemaakt. Ik zou meer kansen hebben op de arbeidsmarkt met een beroepsopleiding. Want er zijn maar weinig werkgevers geïnteresseerd in een BUSO-diploma. Ik droom ervan om me om te scholen tot kapster, maar ik vrees dat zo'n opleiding in combinatie met de zorg voor mijn kindje te zwaar zou wegen.

Dus zoek ik verder naar werk als poetshulp of inpakster, meestal via het interimkantoor. Via brief of mail solliciteren maakt me erg onzeker want ik kan niet zo goed schrijven. Sinds kort heb ik ook begeleiding via de VDAB. Ik hoop echt dat zij me aan een job kunnen helpen.

Op TV hoor ik vaak dat oudere mensen nog langer moeten werken. Maar ondertussen zit ik net als heel wat andere jongeren zonder werk. Misschien kunnen ze de oudere werknemers wat vroeger op pensioen sturen zodat jongeren die plaatsen kunnen invullen. Dat zou een oplossing kunnen zijn. K.

Ik wacht al een jaar mijn beurt af

Ik ben 23 jaar en heb een bachelor in bedrijfsmanagement en marketing. Ik deed na mijn studies nog een jaar grafisch ontwerp er bij, zodat ik mijn ideeën ook beter zichtbaar kan maken. Na die 4 jaar studeren is het wel tijd om dit in de praktijk om te zetten.

Ik zoek al 1 jaar werk binnen de marketingsector, mijn geduld geraakt wel een beetje op. Ik ben nu wel iets kieskeuriger dan vorig jaar geworden. Ik denk meer na over wat ik echt wil doen. Vroeger solliciteerde ik op eender wat als het maar iets met marketing was. Ik wil iets doen dat ik graag doe. Ik heb ambitie en zou wel iets anders kunnen doen, maar het mag niet tegensteken, want dan geraak ik gedemotiveerd.

Op mijn sollicitatiebrieven krijg ik vaak het antwoord “we zoeken iemand met meer ervaring”, oké dat kan ik verstaan, maar dat zelfs voor jobs als startbaan of schoolverlater. Dat ben ik beu.

Mijn vriend werkt ondertussen ook in de marketingsector en soms “pikt” dat wel een beetje als hij verhalen vertelt over zijn werk. Ik denk dan: “ik wil dat ook allemaal meemaken...”

Ik heb de luxe om nog bij mijn ouders te wonen. Ik heb net mijn eerste stempelkaart binnengebracht bij de Hulpkas, dus binnenkort zal het anders zijn en zal ik moeten instaan voor mijn eigen kosten. Dat voelt zo plots anders aan, alsof ik nu ik een uitkering krijg nog beter mijn best moet doen, maar dan moet ik eerst de kans krijgen om aan de slag te gaan natuurlijk.

“Oh, en die uitkering was ik bijna mislopen.”

Ik woon in Lokeren en ik moet naar Sint-Niklaas naar de VDAB. Ik ben daar wel als eens op gesprek geweest om naar mijn CV te laten kijken. Maar er was niets mis met mijn CV.

Ik kan daar een contactpersoon via mail vragen stellen. Maar die persoon kan niet altijd correct antwoorden of het is soms heel verwarrend. Ik ben net uit mijn wachttijd en moest een aanvraag indienen voor mijn uitker-

ing bij de Hulpkas. Ik stelde aan mijn contactpersoon van de VDAB een concrete vraag wat ik nu moest doen en die gaf me een fout antwoord. Het was tegenstrijdig met wat er op de site stond. Gelukkig kreeg ik een paar dagen later een brief van de RVA waar alles wel goed in stond. Ik heb dan snel alles in orde kunnen brengen en nu is het zover, mijn eerste uitkering ooit.

Ik heb liever dat ze zeggen “We hebben geen antwoord” of dat ze me doorverwijzen naar iemand die het wel weet in plaats van de foute informatie te geven, dat is zeer verwarrend en zorgt voor mistoestanden en frustraties omdat je op het foute spoor zit. Soms zeggen mensen dingen waar ze niets van afweten.

L.

(In december 2015 ging L. eindelijk aan de slag in de marketingsector)

Zou ik niet beter terugkeren?

Ik woon hier nu al drie jaar. Helaas erkent België mijn Senegalees diploma niet, dus moest ik terug naar school. Na enkele maanden heb ik mijn opleiding als verzorgende stopgezet. Het was te duur, ik kon het niet meer betalen. Dus moet ik eerst wat werken en geld verdienen vooraleer ik verder kan studeren. Maar makkelijk is het niet.

Ik wil geen geld vragen aan mijn vader, ik wil voor mezelf leren zorgen. Bovendien gaat werken over zoveel meer dan enkel geld verdienen. Een job maakt mij blij. Nu mis ik de sociale contacten. Werkloos thuis zitten is erg saai. Gelukkig heb ik wel een heel lieve VDAB-consulente. Ik kan bij haar met al mijn problemen terecht en samen zoeken we dan naar vacatures. Over de RVA ben ik niet zo tevreden. Ze geven me foute informatie, laten me heel lang wachten en sturen me van het kastje naar de muur.

Maar het is ook wel frustrerend als je nooit een antwoord van werkgevers krijgt. Andere bedrijven willen me niet omdat ik anderstalig ben. Of ze zeggen dat ik te ver woon. Zo liep ik een job in de haven mis omdat ik er niet met een eigen wagen kon geraken. Terwijl ik iemand ken met wie ik iedere dag zou kunnen meerijden! Dat werkt demotiverend. Nochtans heb ik als jobstudent in de horeca erg veel Nederlands geleerd van mijn collega's. Natuurlijk maak ik fouten, maar ik praat gewoon verder. Zo leer je toch een taal, niet? Ik verdenk ze er soms van een beetje racistisch te zijn en mij de waarheid niet te willen vertellen.

Deze zomer hoop ik om voltijds te kunnen werken. Daarna ga ik halftijds werken en studeren combineren. Twee dagen werken, drie dagen school. Oorspronkelijk droomde ik te kunnen starten als politieagent, maar gezien mijn Senegalese nationaliteit kan dit niet. Dus ga ik nu voor een diploma polyvalent verzorgende. Misschien word ik later zelfs verpleegkundige. Mijn vader steunt me hierin. Hij werkt als arbeider en vreest dat ik zonder diploma tot aan mijn 67e even zwaar werk zal moeten doen als hijzelf. Want tot je 67e werken, dat is onhaalbaar voor veel jobs.

Mijn toekomst? Soms denk ik "Zou ik niet beter terugkeren naar Senegal?"
Want veel kansen krijg ik hier niet. Maar ik wil niet terugkeren. Ik wil in
België studeren, mijn diploma halen en daarna hard gaan werken. M.

De wereld door een andere bril

Toen ik klein was, wou ik ijscovrouw worden. Later dacht ik aan dokter, laborant of sociaal werker. Maar in het middelbaar kwam ik in activistische kringen terecht. We kraakten huizen als protest tegen de leegstand in de stad. Ik spendeerde steeds meer tijd met actie voeren en minder op school. Ik kreeg zoveel straf dat ik uren strafstudie moest meenemen naar het zesde middelbaar. Uiteindelijk heb ik toen mijn school niet afgemaakt.

Ik was toen vrijwillig werkloos zonder uitkering. Ik wou niet meedraaien in het systeem en stempelgeld moest ik al helemaal niet hebben. Honderd euro per maand was voldoende om te overleven. Natuurlijk vond niet iedereen dat een goed idee. Sommigen vonden dat ik mijn kansen verspeelde. Toen voelde ik echt dat de maatschappij mij als kraker/activist veroordeelde. Terwijl er naast werken zoveel andere zinvolle taken bestaan. Denk maar aan vrijwilligerswerk. Sommige mensen zijn werkloos maar doen wel erg nuttige dingen voor de samenleving. Anderzijds zijn er zo veel mensen die werk doen dat hen ongelukkig maakt. Met steeds meer burn-outs en stress tot gevolg. Mensen geraken totaal gedemotiveerd.... En nu wil de regering iedereen zelfs verplichten om tot 67 jaar te werken. Dat is totaal onhaalbaar in sommige jobs en wat levert het op? En ondertussen zijn er steeds meer afgestudeerde werklozen die staan te springen om erin te vliegen.

Uiteindelijk besloot ik midden vorig jaar om opnieuw te gaan studeren, tot grote vreugde van mijn ouders. Zij steunen mij voor 200 procent. Maar toen ik aan de VDAB vertelde dat ik verpleegkunde wou doen, vreesden zij dat ik die opleiding maar saai zou vinden. Ik moest ook toelatingsproeven doen omdat ik geen middelbaar diploma heb. Maar hun vrees bleek onterecht. Momenteel zijn mijn studies het allerbelangrijkste in mijn leven. Ik wil ze afwerken en dan eventueel nog een BaNaBa 'Spoed en Intensieve Zorgen' volgen. Voor de rest heb ik nog geen idee waar ik binnen zoveel jaar wil staan.

Mijn advies aan de regering? Laat mensen experimenteren! Nu moet je op je 18 jaar weten wat je de komende 50 jaar zou willen doen. Geef mensen ruimte om zaken uit te proberen en een weg te vinden. Dat maakt hen sterker en helpt hen om betere keuzes te maken.

M.

(M. zit ondertussen in haar 2e jaar verpleegkunde onder VDAB-contract en doet het prima op haar stage)

Het thuiszitten heeft lang genoeg geduurd

Studeren was nooit mijn ding. In mijn 7de jaar deed ik een specialisatie Veiligheid. Na het middelbaar startte ik een opleiding schoonheids-specialiste bij Syntra, maar al gauw bleek dit niks voor mij te zijn en stopte ik na een paar maanden.

Tijdens mijn studies werkte ik regelmatig als jobstudent bij een bewakings-firma. Ik kon er na de Gentse Feesten vast beginnen als bewakingsagente, maar toen besloot ik om voluit voor mijn opleiding als schoonheids-specialiste te gaan. En nu reageren ze bij de bewakingsfirma zelfs niet meer op mijn sollicitaties. Andere bewakingsbedrijven, zoals bij de luchthaven, reageren wel, maar geven de voorkeur aan kandidaten met een eigen auto. Onlangs solliciteerde ik als parkeerwachter. Het was vlakbij en alles was perfect bereikbaar met het openbaar vervoer, maar toch ging de job naar iemand die wel een auto heeft.

Als student leek het me een goed idee om even een pauze te nemen vooraleer ik begon te werken. Maar ondertussen heeft het thuiszitten lang genoeg geduurd. Ik zoek nu al vier maanden naar een job. Ik zoek al lang niet meer naar mijn droomjob, maar ik vind het wel belangrijk dat ik me amuseer in mijn werk.

Ik betwijfel wel of een job als bewakingsagente haalbaar is tot aan m'n pensioen. Fysiek mag je dat toch niet onderschatten. Bovendien wissel ik liever wat af. Want als ik dan toch tot m'n 67e moet werken, dat het dan toch minstens plezant mag zijn.

Ik kan me inbeelden dat de maatschappij langdurig werklozen gaat veroordelen. "Ze willen gewoon niet werken", dat soort opmerkingen. Maar sommige mensen kunnen gewoon niet werken door medische problemen. Anderen vinden geen werk omdat er te weinig jobs zijn. Gemeenschapdienst vind ik echter niet zo'n goed idee. Vrijwilligerswerk lijkt me beter, maar dat is precies niet goed genoeg.

Als minister zou ik veel meer middelen geven aan mensen in armoede in plaats van 1 miljoen euro te spenderen aan een verkiezingscampagne.

Ik droom er eigenlijk van om te gaan rondreizen in Australië. Zodra ik een job heb, begin ik te sparen. Maar daarvoor moet ik natuurlijk wel eerst een job vinden.

M.

(M. werkt sinds augustus 2015 als parkeerwachter)

'Je mag niet kieskeurig zijn'

Werken betekent voor mij geld verdienen. Ik droom van een eigen huis en dat kost natuurlijk geld. Dus wil ik later zoveel mogelijk verdienen. Momenteel werk ik in een fastfoodrestaurant. Voordien was ik werkloos en kreeg ik zo'n 400 euro uitkering. Sommige vrienden leven nog steeds van een uitkering en lachen met me omdat ik ga werken. Wanneer ik denk aan hoe hard ik werk en dan zie hoeveel er van mijn loon afgaat aan belastingen is het soms wel frustrerend. Ik heb er voor gewerkt, het is mijn geld.

In het middelbaar deed ik bakkerij in het BUSO en had een heel toffe stage, maar ze konden mij daar niet vast aannemen. Verder studeren zou mijn kansen op de arbeidsmarkt zeker verhogen. Alleen is het momenteel erg moeilijk om een studie te combineren met mijn werk door de wisselende uren. Ik weet telkens pas een week op voorhand wanneer ik zal moeten werken. Bovendien vind ik het moeilijk om een opleiding te kiezen. Via de VDAB volgde ik al een opleiding keukenmedewerker en deed stage in het fastfoodrestaurant. Zo geraakte ik aan mijn huidige job.

Vroeger zou ik nooit aan een job in fastfood gedacht hebben. Maar na een jaar thuiszitten was ik bereid om eender welke job te aanvaarden. Want ik merkte dat hoe langer ik werkloos was, hoe moeilijker ik mezelf ook kon motiveren om te blijven zoeken. Mijn mama zaagde soms ook wel eens dat ik meer moest zoeken. Maar ik weet dat dit goed bedoeld was.

Ik geloof wel dat er altijd werk is. Je mag gewoon niet kieskeurig zijn. Gemeenschapdienst kan ook een goed idee zijn voor mensen die niet willen werken. Werken tot je 67ste vind ik dan weer een heel slecht idee. Ik ga dat nooit halen. Dat is voor geen enkele job haalbaar, niet voor iemand die in de bouw werkt, maar ook niet voor iemand achter een bureau. Op die leeftijd moet je niet meer werken. Dat is te oud, punt.

M.

(M. zoekt ondertussen opnieuw werk)

Computer says no

Mijn secundair diploma heb ik via middenjury behaald. De combinatie studeren en ondertussen werken was niet makkelijk, maar het is me toch gelukt. Ik begon vol enthousiasme aan een opleiding milieumanagement. Ik was altijd al erg bezig met milieu, dus die opleiding was me op het lijf geschreven. Maar na drie jaar was mijn enthousiasme volledig weg. Het bleek helemaal niet te zijn wat ik ervan verwacht had. Veel te veel wetgeving, ik begon wel te twijfelen. Dus besloot ik om in mijn laatste jaar even een stap terug te zetten en alles te herbekijken.

Sindsdien ben ik ingeschreven bij de VDAB als werkzoekend. Of dat dacht ik toch. Enkele maanden na mijn inschrijving als werkzoekende besloot ik om zelf toch eens naar de VDAB te bellen. Ik wou hen vragen of ze me niet vergeten waren, want ik had nog steeds niks van hen gehoord. Toen bleek dat ze me een uitnodiging hadden verstuurd op mijn oud e-mailadres en ze me hadden uitgeschreven omdat ik niet op een uitnodiging was ingegaan. Het heeft me maanden gekost om die situatie terug aan te passen, mezelf te gaan verdedigen voor hun fout en uiteindelijk toch een uitkering te ontvangen.

Maar echt helpen doen ze daar niet. De VDAB-consulenten gaan niet verder dan de zoekfunctie van de VDAB-website. Dat kan ik thuis ook doen. "Computer says no!" Een andere keer stuurden ze me naar een vier uur durend sollicitatiegesprek. Op het einde van het gesprek vertelden ze me doodleuk dat ik eigenlijk niet in aanmerking kwam voor de job want ik was nog geen jaar werkloos.

In de vroegere VDAB-werkwinkel was de begeleiding veel persoonlijker. Ze waren écht geïnteresseerd om me te helpen en haalde het onderste uit de kan.

Als student heb ik allerlei interimjobs gedaan: bandwerk, horeca, administratie,... Toen viel me de onzekerheid op bij veel werknemers. Met een weekcontract weet je nooit zeker of je de volgende week nog werk zal

hebben. Daarom durfden die werknemers niet klagen over hun slechte werkomstandigheden. Ze hadden schrik. Dat heeft mijn ogen wel geopend voor de moeilijke situatie van veel mensen.

Sommigen zeggen 'als je wil werken, kan je werken.' En misschien is dat ook zo. Als je de eerste de beste interimjob aanneemt misschien. Maar dat soort jobs houd je niet vol. Al zeker niet tot je 67e. Waarom creëert men geen systeem waar mensen echt iets kunnen opbouwen? Laat de oudere werknemers die zich kapot werken rustig afbouwen en laat hen de fakkel doorgeven aan de vele jongeren die geen werk vinden.

Ikzelf hoef geen hoog loon. Ik droom van een job waar ik me voor de volle 100 procent voor kan inzetten. Liefst in de sociale- of milieusector. Maar natuurlijk wil ik ook een job om een mooi stabiel leven te kunnen uitbouwen. Want werkloos zijn is niet simpel. Je wil erbij horen, maar een gezond sociaal leven kost geld: op reis gaan, op café gaan, sporten, ... Al mijn spaargeld is ondertussen op.

Sommige van mijn vrienden zijn wat teleurgesteld omdat ik gestopt ben met mijn studies, maar ik praat er liefst niet te veel over. De meeste hebben geen zicht op mijn situatie. Dat hoeft ook niet. Ik wil niet anders bekeken worden.

M.

Een in de duizenden ...

Als ik denk aan de toekomst, dan wil ik werken, een huis kopen en een gezin stichten. Misschien wel een eigen zaak starten. Het lijkt me fantasistisch om financieel sterk te staan, zodat ik mijn rekeningen kan betalen en niet meer afhankelijk ben van mijn ouders. Voor de werkjes die ik heb gedaan als jobstudent, ben ik nu te min want ik heb niet het juiste diploma. Ik bezit een A2 diploma in de richting centrale verwarming. Maar ondertussen ben ik al iets meer dan een jaar werkloos. Het is niet makkelijk om werk te vinden en hoe langer je werkloos bent, hoe moeilijker het is om dat diploma nog te vertalen naar werk. Het lijkt ondertussen alsof ik nergens voor in aanmerking kom. Maar ik krijg wel veel steun in mijn zoektocht naar werk. Mijn ouders en de begeleiders van JES vzw staan voor me klaar. Ik heb een oriëntatietest gedaan waaruit mijn verborgen talenten naar voren kwamen. Hieruit leerde ik dat ik in de sociale sector goed zou passen. Het liefst van al zou ik begeleider worden op een school of ergens toezicht houden. Ik werk heel graag met kinderen, hier heb ik ook al ervaring mee door op het speelplein te staan. Maar iets bijstuderen is moeilijk, want dat kost allemaal veel tijd en geld en ik wil aan het leven starten. Ondertussen solliciteer ik voor gemeenschapswacht. In die job werk je met anderen en draag je bij aan de samenleving. Graag had ik de kans gekregen om me te bewijzen. M.

Ik kan zeker werk vinden. Het zal gewoon iets langer duren

Toen bleek dat ik niet zou slagen voor mijn zesde middelbaar, besloot ik er de brui aan te geven. Ik had al mijn certificaat verzorging en was school meer dan moe. Maar de overgang van de school naar de arbeidsmarkt verliep helemaal niet makkelijk. Op school werd ik altijd goed begeleid, maar toen ik stopte met school moest ik onmiddellijk op eigen benen staan. Dat was niet alleen mentaal maar ook financieel erg zwaar.

Het allerbelangrijkste in mijn leven is mijn zoontje van zes. Hij betekent alles voor mij. Maar een job is ook belangrijk. Ik ben nu alweer enkele maanden werkloos en soms durf ik wel eens de moed te verliezen. Mijn moeder vindt dat ik niks volhou en dat ik gewoon harder moet zoeken naar werk. Maar ik vind enkel korte interimjobs: drie maanden in de keuken van een ziekenhuis, een paar maanden bij een meubelzaak, enkele maanden in een fastfoodrestaurant, ... Waarom creëert de regering niet meer vaste jobs in plaats van de wildgroei aan interims? En als ik dan al eens een goede job tegenkom, dan stellen de bedrijven torenhoge eisen wat betreft ervaring en diploma.

Gelukkig kan ik wel op mijn vriend rekenen. We wonen samen en hij heeft wel werk. Maar financieel blijft het erg krap met één inkomen. Het is altijd rekenen en tellen, altijd het goedkoopste kiezen. Een job is zo belangrijk om vooruit te geraken in het leven. Plus het geeft een goed gevoel om af en toe iets leuks te kunnen kopen voor jezelf.

Binnenkort start mijn begeleiding bij Groep Intro. Daar kijk ik wel naar uit. Ik hoop dat die lessen en sollicitatietrainingen me zullen helpen om werk te vinden. Want ik wil en kan zeker werk vinden, ook zonder diploma. Het zal bij mij gewoon iets langer duren. N.

Leerkracht worden daar droom ik van ...

Ik heb een diploma secundair onderwijs van A2 Handel. Mijn droom was om leerkracht lager onderwijs te worden. Maar mijn ouders besloten op mijn 18de om een B&B uit te baten in Frankrijk en zij konden mijn hogere studies niet betalen. Na mijn middelbaar ben ik werk beginnen zoeken en momenteel wissel ik periodes van werkloosheid af met tijdelijk werk. Zo heb ik met een interimcontract gewerkt in een fitnesscentrum, warenhuis, bowlingcentrum, ...

Via het Volwassenenonderwijs heb ik twee getuigschriften behaald: schoonheidszorgen en kinderverzorging. Ik deed al een vervanging in een kindercrèche en dat was heel tof, maar ze kunnen mij daar enkel houden als ik als zelfstandige ben ingeschreven.

Ik sta open voor alle jobs als administratief medewerker of als kinderverzorgster zolang het geen repetitief werk is. Dat hou ik niet vol en is zowel voor mijn werkgever als voor mij niet goed.

Ik verstuur soms 30 à 40 sollicitatiebrieven per week. Ik krijg dan wel reacties van de werkgever, maar het zijn standaardantwoorden: niet het juiste diploma, betere kandidaten, ... Daar leer ik niet veel uit.

Ik wil een hoger diploma halen, want zonder sta je nergens. Via een VDAB-contract ging ik ingeschreven worden voor een traject bij VSPW en had daarvoor al een laptop gekocht. Maar blijkbaar waren er teveel kandidaten en hebben ze voorrang gegeven aan diegenen die al in de sector werken of ervaring hebben. Ik sta nu op de wachtlijst om te starten in februari.

Toch gaat mijn voorkeur nog steeds uit naar een volwaardige bachelor leraar lager onderwijs. Maar omdat dit geen knelpuntberoep meer is, kan ik via de VDAB deze opleiding niet meer volgen. Het is jammer dat aan opleidingen die je wil volgen steeds een aantal voorwaarden zijn verbonden waardoor je soms niet in aanmerking komt.

Ik heb net een scheiding achter de rug en ben een alleenstaande mama van 24 jaar oud. Mijn dochtertje van 3,5 jaar is het belangrijkste in mijn leven. Het is niet gemakkelijk om rond te komen met een werkloosheidsuitkering. Met een job zou ik meer financiële ademruimte, meer structuur en meer zelfvertrouwen hebben. Ik wil ook een goed voorbeeld zijn voor mijn dochter. Ik let enorm op mijn geld, al vertel ik dit niet tegen iedereen. Ik schaam mij en ik krijg toch te maken met onbegrip van sommigen. Niet iedereen begrijpt mijn situatie. Volgens hen moet ik maar werken en krijg ik nu geld om niets te doen. Soms zit het ook in kleine dingen. Het is vanavond de finale van 'K3 zoekt K3' en een paar vriendinnen komen kijken bij mij. Ik heb tot 3 uur vannacht mijn huis zitten poetsen. Het is net vakantie geweest en met een kleuter ligt het niet altijd perfect. Maar ik wil niet dat ze denken dat ik als werkzoekende de hele tijd niets doe. Vroeger dacht ik ook dat "als je wil werken, je kan werken". Uit eigen ervaring heb ik dit moeten herzien, veel jonge mensen zijn gemotiveerd, willen starten en op hun eigen benen staan, maar het lukt niet altijd.

De VDAB helpt mij om vacatures te zoeken en ik heb ook al een paar opleidingen gekregen om mijn CV en motivatiebrief te schrijven. Veelal krijg je dezelfde info te horen en controleren zij mij meer in plaats van mij te helpen en te steunen.

De overheid zou meer groene jobs moeten creëren om de klimaatopwarming tegen te gaan. Ik denk aan fietsenmaker, repair-café's, ... Omscholing hierbij is nodig. Daarnaast zijn er veel jobs in de zorg nodig, maar het is jammer dat je daarvoor altijd een diploma moet voorleggen.

S.

(In december 2015 mocht S. als directiesecretaresse aan de slag, voorlopig met een vervangingscontract voor 1 maand)

Geen respect

Ik ben net afgestudeerd als sociaal werker, optie maatschappelijke advisering. Sinds eind augustus ben ik ingeschreven bij de VDAB en ben dus nu 3 maanden intensief op zoek naar werk. Ik heb schrik dat ik in deze situatie blijf. Ik zit niet graag stil en ben een harde werker. Ik heb regelmaat en structuur nodig en wil me nuttig bezighouden. Ik wil me niet nutteloos voelen. Ik heb dat gevoel wel meermaals gehad de laatste maanden. Ik moet niets doen, enkel wachten op mails, die soms niet komen. Tussen het solliciteren door zorg ik veel voor mijn grootvader die er slecht aan toe is. Het is niet gemakkelijk, maar zo ben ik tenminste bezig.

Van de 10 sollicitatiebrieven die ik ondertussen heb verstuurd kreeg ik al 7 antwoorden, wat wel veel is. Het zijn vrij algemene antwoorden zoals "je past net niet binnen het profiel" of "we willen iemand met meer ervaring". Ik ben het beu om zo'n standaard antwoorden te krijgen, ze zijn ook zo onpersoonlijk. Ik kreeg onlangs zelfs een antwoord via mail waarbij ze zelfs de moeite niet deden om "hij/zij" en "beste mevrouw/meneer" aan te passen. Je doet zo goed je best om een brief te schrijven, je motivatie op papier te zetten, je bent er soms een dag mee bezig en dan krijg je zulke antwoorden. Ze tonen echt geen respect!

In de zomer deed ik een studentenjob bij de dienst sterilisatie van een ziekenhuis. Ik deed dat wel graag, er was veel afwisseling. Ik kon er in september beginnen, dit had een goede tijdelijke oplossing kunnen zijn en ondertussen kon ik verder zoeken in de sociale sector. Maar aangezien ik er nog maar pas een studentenjob deed, kon dit niet doorgaan. Er moet namelijk voldoende tijd tussen zijn, anders kan dit gezien worden als een verdoken proefperiode en ik zou een stuk aan de sociale zekerheid moeten terugbetalen. Maar hoe lang "voldoende tijd" is tussen een studentencontract en een (tijdelijk) contract staat nergens beschreven. Ik heb het nagekeken, het maakt me kwaad. Veel van de voorwaarden en wettelijke regelingen zijn onleesbaar, zelfs met mijn opleiding geraak ik er moeilijk aan uit. Dit kan eenvoudiger.

Als ik tegen het einde van het jaar niets vind, zou ik de stap wel wagen om me bij te scholen in iets technisch. Ik ben graag met elektriciteit bezig en ben technisch aangelegd. Ik zou een omscholing willen volgen zodat ik installateur in de telecom zou kunnen worden (zelfstandig of in een winkel). Zo ben ik technisch en sociaal bezig. Ik hoop in die branche dan wel sneller een job in te vinden.

Politici moeten afstappen van het feit dat een mens niet wil werken. Veel mensen staan onder druk, ze worden depressief. "Wat beteken je nog in de maatschappij als je werkloos bent?" Er is een mentaliteitsverandering nodig en een andere kijk op arbeid bvb. huisvrouw, iemand die de zorg opneemt in de familie,... dit wordt allemaal niet gezien als arbeid. Je krijgt wel een mantelzorgpremie (130 euro), maar wat ben je ermee?

S.

(Er is ondertussen "voldoende" tijd verstreken en S. heeft sinds januari een vervangingscontract voor 3 maanden op de dienst sterilisatie van het ziekenhuis waar ze in de zomer een studentenjob deed)

Doppers en leeggangers

Voor mijn zwangerschap werkte ik in een kinderdagverblijf. Dit was op zelfstandige basis. Helemaal correct was dat niet, want soms stond ik er helemaal alleen voor meer dan dertig kinderen.

Toen ik na enkele maanden ouderschapsverlof opnieuw aan de slag wou, waren ze failliet. Ik heb nog altijd heel wat geld tegoed van mijn ex-werkgever. Ik wist helemaal niet dat ik eigenlijk schijnzelfstandige was! Dus mocht ik met een hoop schulden en een pasgeboren baby opnieuw werk zoeken.

Voorlopig krijg ik nog een inschakelingsuitkering. Ik draai elke cent twee keer om want mijn uitkering is niet hoog en ik wil wat sparen voor mijn zootje. Als ik mag dromen, dan wil ik een stabiele job als kleuterleidster zodat ik een huis kan kopen en voor mijn gezin kan zorgen. Maar daarvoor moet ik eerst een opleiding volgen. Maar ik heb al een diploma, ik heb m'n zevende jaar gedaan en ik heb een attest bedrijfsbeheer. Zal een extra diploma mijn kansen op de arbeidsmarkt dan zo heel erg verhogen? Ik ben er nog niet uit.

Ik zoek heel erg intensief, gemiddeld vijf sollicitaties per week. Die hou ik goed bij voor het geval de VDAB of RVA me contacteert. Dat vind ik belangrijk. Doppers worden vaak ten onrechte bestempeld als profiteurs. Ik toon met veel plezier hoeveel ik solliciteer aan iedereen die er naar vraagt!

Maar ondanks al die sollicitaties heb ik nog altijd geen werk. Ze zijn altijd erg positief over mijn cv, maar ik heb te weinig ervaring of er zijn teveel kandidaten of... Eén keer kreeg ik te horen dat ik te klein was voor de job. Dat was bij een supermarkt.

En ondertussen moeten mensen nu al tot 67 werken: dat is te lang! Geef jonge mensen liever een kans op de arbeidsmarkt. Ik maak me echt zorgen over al die besparingen. Waarom besparen op dingen als

personeel, energie, kinderopvang? Dat raakt ons allemaal keihard. Bespaar liever op luxeproducten, tabak, drank, ... En de verdeling van de lonen zit ook helemaal scheef. Waarom verdienen politici en CEO's zoveel meer dan anderen die heel zware fysieke arbeid verrichten voor een heel laag loon? Dat is toch niet eerlijk verdeeld. S.

Werken houdt me op het juiste pad

Zonder diploma ben ik gestopt met school, omdat ik geld wou verdienen. Ondertussen ben ik al meer dan een jaar werkloos, ik werk wel regelmatig via interim, maar dat is niet voldoende. Het wordt financieel steeds moeilijker en moeilijker. Graag zou ik een vaste job vinden, maar het gebrek aan ervaring of eigen vervoer ligt me vaak dwars in mijn plannen naar werk. Werk houdt me op het juiste pad, zo doe ik geen slechte of stomme dingen.

School was niets voor mij en opnieuw studeren zit er voor mij ook niet in. Laat me werken als operator, maar niet meer via interim, dat heb ik ondertussen wel gezien. Ik solliciteer een aantal keer per week en VDAB volgt me goed op. Ik ben wel content dat zij er zijn om me te helpen.

Liefst van al wil ik me kunnen settelen. Een vast inkomen hebben, zodat ik met mijn vriendin kan bouwen aan een toekomst samen. Ik verwacht geen torenhoog inkomen, maar een degelijke kans op vast werk. En geen veroordeling meer van de samenleving, want ik doe echt wel mijn best om werk te zoeken.

S.

Geen zittend gat

Ik heb wat ze noemen "geen zittend gat". Ik wil niet stilzitten. Ik wil vooruit. Ik wil kunnen sparen en aan de toekomst denken. Dus startte ik na mijn middelbaar onmiddellijk met een opleiding als verzorgende. Want met mijn diploma als logistiek medewerkster wist ik op voorhand dat het niet evident is om werk te vinden. En verzorgenden, zo vertelde de VDAB me, hebben ze altijd nodig. Maar door onvoorziene omstandigheden ben ik vlak voor de examens gestopt.

Voorlopig werk ik met een vervangingscontract. Ik hoop natuurlijk dat mijn contract verlengd wordt maar ondertussen ben ik toch ook aan het solliciteren. Bij rusthuizen, ziekenhuizen en via interimkantoren. Voorlopig zonder succes, want ik heb geen diploma als verzorgende. Ik houd alle sollicitaties erg goed bij in een map: mails die ik verstuur, data en uren van telefoontjes, kaartjes van interimkantoren. Je weet maar nooit...

Interimkantoren zeggen dat ik te jong ben en te weinig ervaring heb. Anderzijds hoor ik dat ze liever jobstudenten aanvaarden, want die zijn goedkoper. Maar die hebben toch nog minder ervaring dan ik?

Werk is werk. Werk dient om de rekeningen te betalen en om je leven te kunnen leiden. Maar om werk te vinden, moet ik eerst ervaring hebben. Dus toen ik er voor het eerst over hoorde, leek gemeenschapsdienst me wel wat. Je bent weg van huis, je blijft bezig en doet ervaring op... Maar als ik er wat dieper over nadenk, vrees ik dat het een bedreiging is voor betaalde jobs. Ik ben afgestudeerd als logistiek medewerker. Veel van die taken zijn perfect in te vullen als gemeenschapsdienst. Zo zullen betaalde jobs verdwijnen, net het tegenovergestelde van wat men ermee wil bereiken! Bovendien haalt het weinig uit om langdurig werkzoekenden of mensen die niet willen werken te straffen. Je moet mensen aanmoedigen, niet bestraffen. T.

Werk zoeken en fitnessen

Op dit moment bestaat mijn leven uit 2 dingen: werk zoeken en fitnessen. Nu ik werkloos ben, heb ik veel tijd over dus ga ik vijf à zes keer per week fitnessen. Zo blijf ik bezig.

Vroeger wist ik helemaal niet wat ik wou doen. Ik volgde een opleiding schilder, daarna ging ik naar grafische media, toen koos ik voor elektriciteit. Uiteindelijk maakte ik mijn middelbare school niet af.

Maar ik droom ervan om mijn eigen fitnesszaak uit te baten. Ik heb zelfs al een locatie! Maar voor het zover is, moet ik eerst sparen. Ik zie mezelf wel werken in de bewakingssector. Ik heb ook al gesolliciteerd als orderpicker en als fitnesscoach, maar ik krijg meestal te horen dat ik beter wat verder studeer.

Momenteel ontvang ik geen uitkering. Maar ik woon nog thuis en mijn ouders ondersteunen me. Zo geeft mijn vader me regelmatig een lift als ik mag gaan solliciteren.

Mijn ervaring met VDAB is positief. Ik heb via VDAB een opleiding gevolgd om koelkasten te onderhouden. Via deze opleiding kwam ik ook in contact met JES vzw. Zij hebben mij geholpen om zelfvertrouwen te krijgen en mij ondersteund in mijn zoektocht naar werk.

Gemeenschapsdienst voor werklozen vind ik op zich geen slecht idee. Maar voor sommige mensen is dit niet mogelijk. Een vrouw met kinderen die werk zoekt en gemeenschapsdienst moet doen? Dat is zeer moeilijk. Werken tot 67 jaar zie ik voor mezelf wel haalbaar. Maar voor mensen met jobs met zware fysieke arbeid, zoals mijn vader die kasseilegger is, lijkt het mij onmogelijk.

Mijn advies aan de regering? Verander het schoolsysteem. De school zou leerlingen meer moeten begeleiden in hun schoolkeuze. Zij zou ook meer inspanningen moeten leveren opdat geen enkele leerling de school verlaat zonder diploma.

T.

Muilentrekker

Net als mijn zus wou ik heel graag verpleegster worden. Dat zorgzame hebben we beiden met de paplepel binnengekregen. Dus startte ik na het middelbaar vol goede moed met mijn opleiding verpleegkunde. Maar al gauw begon ik te sukkelen met mijn gezondheid. In mijn tweede jaar kwam dan de diagnose: CVS en fibromyalgie. Ik moest mijn studies noodgedwongen stopzetten. Het was een droom die uit elkaar spatte.

Sindsdien ben ik veel van mijn vrienden verloren. Ik begrijp het wel hoor. Welke jongere mens wil op die leeftijd al met zo'n miserie geconfronteerd worden? Niemand, toch. Ik ook niet. Nu heb ik alleen mijn familie. Maar goed, we moeten verder hé.

Halverwege mijn tweede jaar zette ik mijn studies stop en schreef me in bij de VDAB als werkzoekende. Maar na een onderzoek bleek dat ik niet meer dan 12u per week kan werken. Ik ben ondertussen 25 jaar. Ik wil de wereld ontdekken en dingen verwezenlijken, maar mijn lichaam wil niet mee. Vaak krijg ik de reactie dat ik een muilentrekker ben, een profiteur die gewoon niet wil werken. Die mensen weten niet hoe hard ze me kwetsen. Dit is niet hoe ik m'n leven voorgesteld had.

Via mijn vrijwilligerswerk heb ik ondertussen wel leuke contacten opgebouwd. Ik heb het gevoel iets te kunnen betekenen voor mijn medemens. Maar het blijft iedere dag uitkijken: lukt het vandaag om te werken?

Ik krijg voorlopig nog een werkloosheidsuitkering en solliciteer wel af en toe, maar ik krijg zelden antwoord. Ik weet ook niet welke werkgever er voor mij en mijn ziekte open staat.

Ondertussen heb ik mijn dromen serieus bijgeschaafd. Ik ben begonnen aan een opleiding voor nagelstyliste. Zo kan ik misschien een eigen zaak starten en voor mezelf werken terwijl ik mijn grenzen respecteer. V.

Geen weg terug?

Ik kom uit het BuSO, het bijzonder onderwijs. “Dom BuSO-kind” noemde een werkgeefster me ooit. Dat komt heel hard aan, zeker als je weet dat ik het normaal onderwijs best aankon met de nodige ondersteuning. Maar het CLB vond van niet. Mijn mama, die dyslexie heeft, heeft toen de papieren die het CLB haar voorlegde zonder te lezen getekend en hup, ik zat in het bijzonder onderwijs.

Ik kon onmogelijk blijven werken voor iemand die me zo behandelt. Met hulp van de vakbond heb ik mijn ontslag gekregen zodat ik nu op z'n minst een uitkering heb. Ondertussen zijn we twee maanden en 25 sollicitaties verder, maar voorlopig heb ik nog niks gevonden.

De voorbije jaren heb ik al allerlei jobs gehad: als grootkeukenmedewerker in een rusthuis, als poetsvrouw, bij een broodjeszaak, op café en als WC-dame...

Eigenlijk droomde ik van een job als verzorgende, maar helaas mag ik dit niet volgen van de VDAB omdat ik BuSO gevolgd heb. Dus start ik volgend jaar met een opleiding begeleider kinderopvang.

Mijn kansen op de arbeidsmarkt moeten vergroten want ik wil vooruit! Ik wil zo snel mogelijk een vaste job, zodat ik mijn schulden kan afbetalen en eindelijk aan mijn toekomst kan bouwen. W.

De klappen van de zweep

Op mijn 17de ben ik gestopt met school. Ik had er geen zin meer in. Al gauw vond ik een job als orderpicker via het interimbureau. Ik verdiende geld, kon gaan samenwonen met mijn vriend. Kortom, alles verliep zoals gepland. Tot ik plots te horen kreeg dat ik geen nieuw weekcontract meer zou krijgen. Vanaf dan hopte ik van interim naar interim. Sommige jobs verloor ik omdat er niet genoeg werk was om me in dienst te houden, andere jobs verloor ik omdat ik ziek was of omdat ik vond dat het werk te weinig betaalde.

Op mijn twintigste werd ik mama. Dat was het beste wat me ooit kon overkomen, zo'n klein onschuldig wezentje dat ik kon overladen met liefde. Maar kort na de geboorte van mijn dochter liep mijn relatie op de klippen. Op mijn 21e was ik plots een alleenstaande jonge moeder die van een uitkering moest leven. Kinderopvang kon ik niet betalen en ik wou mijn dochter niet in de steek laten. De RVA oordeelde echter dat ik onvoldoende inspanningen deed om werk te zoeken en schorste mijn uitkering. De rekeningen begonnen zich op te stapelen, net als de schulden en uiteindelijk moest ik met schaamrood op de wangen aankloppen bij het OCMW. Ik was amper 23.

Dit was natuurlijk niet de toekomst die ik voor ogen had. Ik droom net als iedereen van een vaste job, een tof gezin en een huisje. Maar ik weet dat ik niet altijd de beste keuzes heb gemaakt. Soms gaf ik te snel op of was ik te kieskeurig. Had ik als 17-jarige geweten wat ik nu weet, dan was ik nooit gestopt met school.

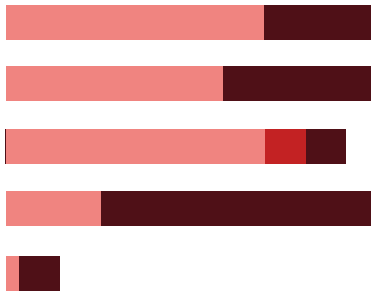
Maar ik vind ook dat scholen te weinig hun best doen om jongeren te motiveren. Men moet op zoek gaan naar andere manieren om les te geven. Bovendien is het ook belangrijk dat je weet wat de gevolgen zijn als je stopt met school. Werkgevers moeten mensen ook een serieuze kans geven. Van de ene interimjob naar de andere, dat brengt alleen maar onzekerheid met zich mee.

Ik heb al heel wat watertjes doorzwommen. Nu zit ik nog in een artikel 60-traject. Ik weet niet hoe het daarna verder moet. Maar ik ben toch al uit de schulden. De sociale bescherming heeft me erg goed geholpen en daar ben ik zeer dankbaar voor. Ik blijf hopen op een vaste job waar ik elke dag met een glimlach naartoe ga.

Ik ben er klaar voor... Zij ook voor mij?

T.

Overzicht van de geïnterviewden

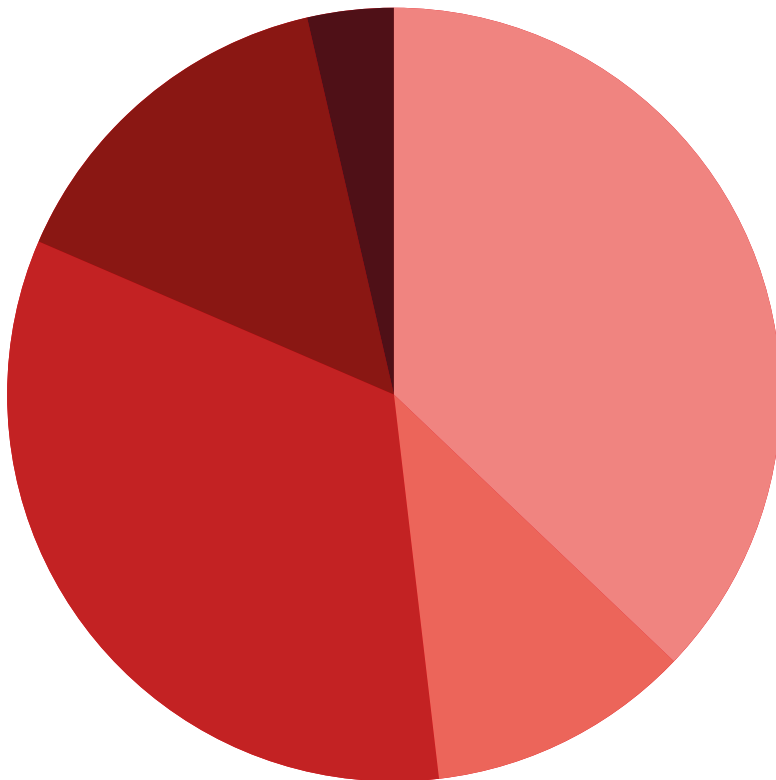
april-mei: 19 november: 8

vrouwen: 16 mannen: 11

gemiddelde: 22 jaar (19 - 25)

allochtoon: 7 autochtoon: 20

tienermoeder: 1 alleenstaande - : 3

geen diploma: 10

getuigschrift BUSO: 3

secundair onderwijs: 9

scholingsgraad

hoger onderwijs: 4

buitenlands diploma: 1

III. Conclusies

De stelling “de jeugd wil gewoon niet werken” klopt niet. We ontmoetten 27 jongeren, elk met een eigen verhaal rond hun zoektocht naar werk en vooral de hoop op een betere toekomst. Sommige vonden ondertussen (tijdelijk) werk, maar velen zijn nog steeds op zoek. Hieronder groeperen we de belangrijkste zaken die uit de verhalen kwamen. Op een terugkommoment in december 2015 bespraken we samen met de geïnterviewde jongeren deze krachtlijnen en formuleerden we voorstellen om hun zoektocht naar werk te vergemakkelijken.

- Ondersteuning op zoek naar werk: de VDAB-begeleiding
- Onderwijs als belangrijke toegangspoort naar werk
- Opleidingstrajecten als nieuwe start?
- Solliciteren, een werk op zich
- Eindelijk een job, en wat nu?
- Jongeren willen snel op eigen benen staan, maar...

Ondersteuning op zoek naar werk: de VDAB-begeleiding

Eens de jongeren een job zoeken, komen ze bijna automatisch in contact met de VDAB. We verzamelden dan ook zeer veel signalen, zowel positieve als negatieve, rond de werking van de VDAB.

Veel jongeren ervaren de VDAB-begeleiding als onpersoonlijk. De consulenten luisteren niet naar hun verhaal. Ze hebben het gevoel dat de zoekmachine hun lot bepaalt. Ze zijn verplicht om meermaals dezelfde infosessies te volgen (rond werkloosheid, CV schrijven, ...).

De VDAB-consulenten zitten soms in een andere stad, zijn enkel via mail bereikbaar of werken op afspraak, met als gevolg dat wanneer de jongere een dringende vraag heeft, het kan gebeuren dat er pas een week later een afspraak volgt. De duur van de afspraak is ook beperkt, waardoor er soms onvoldoende tijd is om alles te bespreken. Sommige jongeren hebben ook het gevoel dat ze enkel voor de VDAB bestaan op het moment van de afspraak. Daarbuiten is er geen tijd en aandacht voor de vele andere vragen die jongeren op dat moment hebben. De consulenten zetten vooral in om werk te vinden binnen één sector. Als dit niet lukt, krijgen jongeren werkaanbiedingen waarvoor ze niet in aanmerking komen.

Het nieuwe sectorgerichte werken van de VDAB is voor jongeren ook beperkend, aangezien de meesten onder hen verschillende richtingen kunnen en willen uitgaan. Tijd en ruimte voor competentie management en groeien richting een droomjob is er niet. Jongeren krijgen te weinig het gevoel dat er naar hen geluisterd wordt. Er wordt niet op 'weg gegaan' met de jongeren in hun traject naar werk.

De drempel naar de VDAB in Gent is verhoogd sinds de vernieuwde dienstverlening en verhuis naar het Vlaams Administratief Centrum aan het Sint-Pietersstation. De jongeren ervaren de vroegere begeleiding binnen de (lokale) Gentse Werkwinkels als persoonlijker.

In de Werkwinkels kregen de jongeren het gevoel echt beluisterd te worden. Ze kaderen het verschil als volgt: "In de Werkwinkels waren

vroeger meer echte maatschappelijke werkers tewerkgesteld in plaats van de 'dossierbehandelaars' zoals nu. De maatschappelijk werkers kenden jou en jouw omgeving. Nu heb hebben we het gevoel dat de consultants louter hun uren kloppen en hun aantal gesprekken en tewerkstellingen moeten behalen. Je bent een nummer, een probleem dat snel opgelost moet worden."

Ondanks alle inspanningen van de VDAB, vinden de jongeren de communicatie en informatie die de VDAB mondeling of via de website geeft onduidelijk. De VDAB is zelf niet altijd op de hoogte van (interne) veranderingen. Daarnaast is er een spinnenweb van verschillende organisaties en diensten waar de jongeren naartoe worden gestuurd. Vaak worden mensen van het kastje naar de muur gestuurd. Daardoor ontstaan verwarring en frustratie wat zich soms omzet in agressie vanuit de jongere. Werkgevers krijgen soms subsidies om bepaalde doelgroepen, zoals laag geschoolde jongeren, aan te nemen. Een paar jongeren getuigden dat zij naar sollicitaties werden gestuurd omdat ze in een bepaald profiel passen, maar uiteindelijk niet in aanmerking kwamen omdat ze nog niet lang genoeg werkloos zijn of niet volledig paste binnen de voorwaarden van de gesubsidieerde tewerkstelling. Dit is niet enkel tijdsverspilling voor de werkgever, maar ook voor de jongere. Het is weer een teleurstelling en het geeft daarnaast het gevoel dat je in een bepaalde categorie wordt geduwd en plots de stempel 'langdurige werkloze en laaggeschoolde jongere' krijgt. De jongeren krijgen vooral het gevoel dat ze bij de VDAB gecontroleerd worden in plaats van de nodige begeleiding of ondersteuning te krijgen. Er wordt gevraagd en gekeken hoeveel keer je gesolliciteerd hebt, maar de vraag "hoe het met je gaat?" wordt niet snel gesteld. Jongeren die binnen GTB of een tender zoals JES vzw werden begeleid ervaren dit minder. Deze organisaties werken meer op maat, hun aanpak is sterk individueel gericht en vertrekt vanuit de ervaringswereld van de jongere. Er is een vertrouwensband met de begeleider. De begeleider zal indien nodig zelfs

op huisbezoek komen. De jongeren kunnen de begeleider spontaner bellen. Met een afspraak wordt er hulp geboden om een CV te schrijven en sollicitaties voor te bereiden.

Een ander goed voorbeeld is Take-off, waar er naast de zoektocht naar werk ook aandacht is voor andere domeinen zoals welzijn en wonen. Spijtig is wel dat er gewerkt wordt met wachtlijsten.

Voorstellen voor de VDAB:

- Koppel in de zoektocht naar werk de begeleiding los van de controle
- Werk op maat van de jongere en niet te sectorgericht
- Werk niet enkel op afspraak, verhoog de toegankelijkheid voor het stellen van vragen via open permanentie
- Investeer in individuele begeleiding waarbij de jongere niet gezien wordt als een dossier ten dienste van de noden van de arbeidsmarkt, maar als een persoon met een specifieke situatie, met eigen ideeën en wensen.

Onderwijs als belangrijke toegangspoort naar werk

Jongeren die om verschillende redenen vroegtijdig hun schoolcarrière zijn gestopt door schoolmoeheid, (tiener)ouderschap of een moeilijke thuis-situatie, beseffen vaak pas achteraf dat een (secundair) diploma belangrijk is. We hoorden dan ook vaak en bijna spreekwoordelijk de woorden "had ik toen geweten wat ik nu weet, had ik beter mijn best gedaan."

Daarentegen gaven de hoogopgeleide jongeren die we interviewden ook aan dat een diploma zeker geen garantie is op werk. Je groeit op met de uitspraken: "Word wat je wil", "Als je maar hard genoeg je best doet, geraak je er wel", "Kennis is macht", ... In deze competitieve kennis-maatschappij heerst een waardeoordeel over welke studierichting je gedaan hebt.

Veel jongeren geraken in het watervalstelsel en geven aan dat het huidige onderwijssysteem eigenlijk pervers is. Een jongere omschreef het als volgt: "Eens je zakt kan je niet meer stijgen of toch moeilijk. Als 12-jarige weet je niet echt wat je wil doen en dan begin je bij de hoogste trede en dan zak je en zak je. Het geeft telkens een gevoel van pech en teleurstelling. Ze zouden je beter moeten voorbereiden om een gerichte school- en beroepskeuze te maken".

De stempel van jongeren die Buitengewoon Onderwijs hebben gevolgd, is denigrerend en dragen ze de rest van hun leven mee. Ze worden vaak als dom aanzien, terwijl je er om verschillende redenen (gedrag, emotioneel, thuissituatie, taalachterstand, ...) in kan terecht komen.

Na het secundair onderwijs worden veel jongeren uitgesloten voor verdere opleidingstrajecten omdat ze niet het nodige diploma kunnen voorleggen. Het volgen van een langdurig traject binnen het 2de kans onderwijs is vaak geen optie.

Er is duidelijk een moeilijke overgang van de school naar de arbeidsmarkt. Jongeren gaven aan dat ze tijdens hun schooltijd wel eens een infosessie hebben gekregen rond de werking van de VDAB, RVA en vakbonden of eens naar een jobbeurs zijn gegaan of als oefening een CV hebben moeten opstellen. Maar dat zijn ze snel weer vergeten. Voor hen is begeleiding en vooral een wegwijzer net na de schoolperiode belangrijk.

Voorstellen aan het onderwijs:

- schrap het woord "BUSO" van het getuigschrift of het diploma
- verbreed het gamma aan opleidingskansen na het secundair onderwijs of herbekijk de toelatingsvoorwaarden van opleidings-trajecten, zodat zowel jongeren die de school verlaten zonder diploma als jongeren die in het Buitengewoon Onderwijs les volgden achteraf een opleiding kunnen volgen. Iedereen moet een kans krijgen, ongeacht de voorgeschiedenis of schoolparcours
- help jongeren een gerichte studiekeuze maken waarbij ze hun talenten kunnen ontwikkelen en gemotiveerd blijven tot de finish
- informeer en ondersteun jongeren bij de overgang tussen school en arbeidsmarkt. Ook informatie rond de werking van zowel algemene en cruciale hulp- en dienstverlening (zoals vakbonden, mutualiteiten, VDAB, OCMW,...) als praktische informatie over "op eigen benen staan" (zoals huur, bankrekening openen, budgetplanning, ...) zijn een noodzaak.
- help jongeren relevante ervaring op te doen ook binnen de school, zodat die mee gewaardeerd kan worden op de latere CV. Faciliteer partnerschappen tussen scholen en bedrijven, zodat leerlingen gemakkelijker een stageplaats kunnen vinden en direct in de praktijk aan de slag kunnen.
- leer op een positieve manier kijken en spreken met jongeren. Ze worden al te vaak gezien als een probleem. Benader ze vanuit hun sterktes.

Opleidingstrajecten als nieuwe start?

Veel jongeren zien de VDAB als een instantie die bepaalt wat zij verder studeren (zoals zorgkundige, logistiek medewerker, ...). De VDAB duwt de jongeren in een bepaalde richting, ook al liggen hun interesses ergens anders. Consulente schatten jongeren vaak verkeerd in. Jongeren krijgen te horen dat ze een bepaalde studie niet aankunnen of dat de studie hen niet zal liggen, ook al voelen ze dat zelf niet zo aan. Hierdoor krijgen jongeren het gevoel dat ze geen vrije keuze hebben in het bepalen van hun studies. Zo wou een jongere een opleiding verpleegkunde volgen, maar volgens de VDAB zou ze dit saai vinden. Zij heeft toch doorgezet en zit nu in haar tweede jaar verpleegkunde.

Jongeren zijn gemotiveerd om een opleiding te volgen, maar soms duurt de wachttijd voor een opleiding lang. Ze zijn ingeschreven voor een opleiding, maar dan blijkt deze toch nog volzet te zijn en moeten ze weer lang wachten vooraleer de opleiding opnieuw van start gaat.

Jongeren willen vooruit, maar hebben het gevoel tegengehouden en in een hokje geduwd te worden.

Als werkzoekende kan je een opleiding volgen dat leidt tot een knelpuntberoep. De lijst van knelpuntberoepen verandert jaarlijks. Daardoor kom je op het ene moment wel in aanmerking voor een bepaalde opleiding en daarna niet meer. Zo wou een jongere een opleiding tot lerares lager onderwijs volgen. Zij had haar grondig geïnformeerd en plannen gemaakt hoe zij de opleiding ging combineren met de opvoeding van haar kind. Op het moment dat ze zich wil inschrijven, bleek lerares lager onderwijs geen knelpuntberoep meer te zijn, waardoor zij niet meer in aanmerking kwam voor de opleiding.

De VDAB informeert de jongeren te weinig, ze werkt niet proactief. Ze moeten zelf vragen stellen om de nodige informatie te verkrijgen en hebben het gevoel dat de VDAB werkt met een kortetermijnvisie. Zij krijgen die opleidingen aangeboden waar er nog plaats vrij is of waar er tijdelijk veel vraag naar is op de arbeidsmarkt.

Aan het volgen van een opleiding zijn vaak tal van voorwaarden gekoppeld. Je moet bijv. één jaar werkloos zijn of over een bepaald diploma beschikken voor sommige trajecten. De voorwaarden voor opleidingen zijn ook zeer onduidelijk. Jongeren vinden dat er geen voorwaarden aan een opleiding moeten gekoppeld worden. Als je voldoende interesse hebt, dan zou je een opleiding moeten kunnen volgen, zonder al die regels. Het is een gemiste kans dat je geen opleiding kan volgen omdat het je aan het juiste schooldiploma ontbreekt of door je verleden.

Jongeren met kinderen ervaren dat een diploma halen zonder steun van ouders of familie haast onmogelijk is. Ook is daarbij het belang van een financiële rugsteun in de vorm van een vaste uitkering belangrijk. Zeker voor alleenstaande jonge ouders is het extra moeilijk om de zorg van een kind te combineren met studies.

Voorstellen aan de VDAB:

- luisteren naar wat de jongere zelf wil en hou rekening met zijn competenties en motivatie bij het bepalen van een opleidings-traject
- informeer jongeren proactief over de voorwaarden van een opleiding, wijzigingen in de wetgeving, ... en dit op een laagdrempelige wijze
- versoepel bepaalde aan opleidingen gekoppelde voorwaarden
- werk de wachttijden voor opleidingen weg
- zorg dat het financieel en praktisch haalbaar is een opleiding te volgen

Solliciteren, een werk op zich

Ondanks de vele inspanningen, het uren typewerk, de voorbereiding en de stressvolle momenten waarop je jezelf gaat presenteren en verkopen bij een werkgever vinden jongeren moeilijk werk.

Als er al een antwoord na een sollicitatie wordt gegeven, is het vooral de onpersoonlijke toon en de onduidelijke redenen die snel als storend worden ervaren. Het is alsof ze je snel willen afwimpelen, het toont geen respect voor het feit dat de jongeren veel tijd spenderen aan de voorbereiding op sollicitaties. Deze constante afwijzingen knagen aan het zelfvertrouwen van de jongeren. Ze krijgen de kans niet om iets op te bouwen en zich te bewijzen in deze maatschappij.

“Ervaring hebben” is een eerste vereiste waar ze vaak op botsen. Een tweede belangrijke voorwaarde is het beschikken over een rijbewijs en wagen. Jongeren spreken ook over discriminatie en racisme tijdens sollicitatiegesprekken of wanneer ze naar het interimkantoor gaan.

“Je bent te klein”, “Wat doe jij hier?”, “Gij dom BUSO-kind”, ... zijn maar een paar zaken die de jongeren tijdens de interviews vertelden. Op het moment dat ze dit te horen krijgen, hebben ze vaak niet de reflex om te reageren of weten ze niet hoe ze hier moeten op reageren.

Een ander fenomeen dat we vaststelden, was het feit dat hoog opgeleide jongeren niet de jobs van lager geschoolden willen innemen. Soms kunnen ze niet anders om toch een job en een inkomen te hebben. Ze voelen zich hiervoor een beetje schuldig, omdat ze beseffen dat ze zo de jobs innemen van jongeren zonder diploma en het voor hen dus nog een stuk moeilijker wordt om een job te vinden.

Meermaals wezen jongeren op verschillende trajecten zoals Wep+, Weerwerk, IBO, (on)betaalde stages, ... waar ze ooit al van gehoord hadden of binnen gewerkt hadden. Er zijn veel trajecten en mogelijkheden, maar ook veel voorwaarden en gevolgen. Het labrynt aan opties is niet altijd duidelijk, noch voor de werkgever, noch voor de werkzoekende, noch voor de VDAB.

In de kinderopvang wordt vaak aan de jongeren gevraagd om binnen een zelfstandigenstatuut te werken. Dit is een grote stap om als jongere te zetten en men is zich niet steeds bewust van de voor- en nadelen verbonden aan dit statuut.

Voorstellen:

- verplicht de werkgever te antwoorden op sollicitatiebrieven en na een sollicitatiegesprek ook duidelijk mee te delen waarom de kandidaat niet werd geselecteerd
- investeer in diversere stageplaatsen en reken schoolstages mee als werkervaring
- organiseer laagdrempelige jobbeurzen gekoppeld aan het meedraaien in een bedrijf (via een proefdag), maar wel betaald of met behoud van je uitkering
- informeer jongeren beter over de verschillende opties voor het opbouwen van een gesubsidieerde werkervaring binnen bedrijven
- maak jongeren attent op de verschillende vormen van discriminatie. Hoe ze hierop gepast kunnen reageren en aankaarten bij de regionale meldpunten voor discriminatie en de vakbonden
- voer anonieme praktijktesten uit bij werkgevers en interimkantoren

Eindelijk een job, en wat nu?

Wat betekent werk voor jou?

Geld, eindelijk alleen gaan wonen, sparen om een huis te kopen, samen met mijn vriend gaan wonen, al die kennis die ik heb opgedaan eens kunnen omzetten in de praktijk, sociale contacten leggen, de opbouw van mijn toekomst, dan ben ik nuttig bezig, ...

Jongeren beseffen dat – zeker in het begin van een carrière – flexibiliteit belangrijk is en dat ze bij een eerste job vaak op de tanden moeten bijten. Maar de onzekerheid blijft duren. Vaak stapelen tijdelijke contracten en tewerkstellingsmaatregelen zich op. Het is moeilijk om in het eerste jaar een vast contract te vinden.

Een aantal jongeren had ervaring met interimjobs en vooral met het interimhoppen en de daarbij horende constante druk en zoektocht naar zekerheid.

'Interimhoppen' brengt niet enkel onzekerheid op vlak van inkomen, maar ook op vlak van motivering. De jongeren moeten zich constant verkopen aan een nieuwe werkgever, ze moeten zich op korte tijd inwerken in een nieuwe werkomgeving en contacten leggen met steeds weer nieuwe collega's. Op den duur slorpt dit zeer veel energie op en willen ze weg van deze carrousel, maar dat gaat niet zomaar.

Daarnaast durven ze ook niet zomaar stappen te nemen als ze in slechte omstandigheden moeten werken of als de baas of collega's racistisch reageren. Ze zijn bang dat ze geen nieuw week- of dagcontract krijgen. Sommige jongeren hadden ervaring met een tewerkstelling als artikel 60'er. Dit was over het algemeen goed zolang het duurde, maar daarna vielen ze terug in hetzelfde stramien van het eindeloos zoeken naar jobs die er niet zijn.

Voorstellen rond jobcreatie

- zet jongere bij oudere werknemers en laat ze samen werken: de ene zit dan in een opbouw-, de andere in een afbouwscenario. Het is niet enkel een goede manier van leren op de werkvloer, zo kan de oudere werknemer ook zijn ervaring meegeven aan de volgende generatie en wordt die erkend voor zijn jarenlange inzet
- laat mensen vroeger op pensioen gaan of voer een echt brugpensioen terug in. Zo kunnen oudere werknemers genieten van de rest van hun leven en kunnen jongeren aan de slag
- bied sneller werkzekerheid aan jongeren zodat ze hun toekomst kunnen opbouwen
- investeer in jobs waar er in de toekomst veel volk nodig zal zijn, zoals de zorg (verpleegkundige, ouderenzorg, ...), de groene sector/duurzaamheid, vluchtelingenopvang, stadspersoneel voor onderhoud, kinderopvang, school, ...
- er is een te grote kloof tussen hoge en lage lonen. Voer een vermogensbelasting in, met garantie dat er daarmee effectief in extra jobs voor jongeren wordt geïnvesteerd
- laat jongeren scholen, overheidsgebouwen, sociale woningen, ... opknappen. Zo krijgen ze een opleiding en werken ze aan iets concreets. Het is iets om fier op te zijn
- laat iedereen minder uren werken, maar met hetzelfde loon. Zo is er meer werk dat verdeeld kan worden onder meer mensen
- vergemakkelijk deeltijds werken, tijdskrediet, ... in plaats van ze af te schaffen. Zorg dat de opgebouwde rechten achteraf hetzelfde zijn bij pensioen, uitkeringen, ...
- het invoeren van een soort basisinkomen zou goed zijn, maar enkel als ook de druk van de RVA en VDAB wegvalt. Hierdoor zullen mensen misschien minder werken en zal er meer aan vrijwilligerswerk gedaan worden

Jongeren willen snel op eigen benen staan, maar ...

...hun dromen worden gedwarsboemd door veel praktische hindernissen. Hoewel hun motivatie en ambitie groot is, komen ze snel in een neerwaartse spiraal terecht wanneer ze niet snel een gepaste job vinden. Jongeren die soms na lang wachten toch een uitkering krijgen, vinden die te laag om zelfstandig van te kunnen leven. Diegenen die de kans hebben, blijven dan ook nog een tijdje thuis wonen, maar niet alle jongeren die we interviewden bevonden zich in deze luxepositie. Voor hen is er vaak geen keuze en ze moeten snel aan het werk of ze hebben geen eten of geen dak boven het hoofd. Echter dat 'snel' is zeer onrealistisch.

Alleenstaande ouders vinden de combinatie van de verzorging van hun kind met werk of studies enorm moeilijk en dit op verschillende vlakken: opvang, inkomen, stress, druk, onzekerheid, ... Het is hard doorbijten. Dat weten ze, maar sommigen wachten bewust tot hun kind zelfstandig is en naar de kleuterschool kan, maar dan is de stap naar werk vaak nog moeilijker.

...er zijn nog veel vooroordelen rond werkloze jongeren.

Het feit dat de jongeren zo staan te popelen om aan de slag te gaan, was een rode draad doorheen de verhalen. Stellen dat 'jongeren lui zijn', 'de jeugd gewoon niet wil werken' of 'als je wil werken, kan je werken' gaat voorbij aan de realiteit van veel jongeren.

Wanneer we ze confronteerden met deze stellingen werden ze vaak enorm boos, aangezien ze heel veel moeite doen om hun weg en een gepaste job te vinden.

Het gaat zelfs zo ver dat sommigen zich schamen voor hun situatie en het liefst de schijn hoog houden of stilletjes wegkruipen en niet met hun werkende vrienden een weekendje weggaan of op café gaan.

Vaak krijgen ze de vraag "wat doe jij?" en verwacht men als antwoord dat je zegt wat je job is. Maar steeds moeten zeggen "ik ben nog op zoek naar een job" verveelt wel en dan is het gesprek ook vaak snel afgerond. Wat is je maatschappelijke meerwaarde zonder job?

Indien de maatschappij anders zou leren kijken naar arbeid, zou deze druk wel eens kunnen wegvallen.

Daarom hebben we voor deze rode draad doorheen de verhalen slechts één voorstel:

stop de stigmatisering van werklozen, jong en oud

Tot slot ...

We bedanken alle jongeren voor hun openhartigheid tijdens de interviews en het terugkommoment. We leerden veel uit hun verhalen, ook onze kijk op jeugdwerkloosheid is bijgesteld.

En dat is wat we in eerste instantie willen bereiken met deze brochure, de brute cijfers een gezicht geven, weg van: clichés, vooroordelen, stereotypering, stigmatiserende beeldvorming, ... Het zorgt voor een overbodige druk in het leven van veel jongeren die in werkloosheid leven, het remt hen in hun zoektocht en hoop naar een betere toekomst.

Wij hopen dat deze verhalen en voorstellen een bron van inspiratie en verdere reflectie zijn voor beleidsmakers, werkgevers, de VDAB, tenderorganisaties, interimkantoren, dienst- en hulpverleners, ... en iedereen die de boodschap van deze jongeren wil lezen en delen.

Wij zorgen voor een ruime verspreiding van de brochure zowel op papier als digitaal.

Samen met de jongeren volgen De Lege Portemonnees, Samenlevingsopbouw Gent, ACV en ABW Oost-Vlaanderen dit thema verder op.

Wij danken u voor uw aandacht.

IV. Bijlagen

Hoe staan de jongeren tegenover... **Gemeenschapsdienst**

goed voor wie...	niet goed omdat...
geen moeite doet te solliciteren	het ten koste gaat van gewone jobs
niet hooggeschoold is (vanwege de lagere jobs die aangeboden worden binnen gemeenschapsdienst)	het eerder een keuze dan een verplichting zou moeten zijn. Iets tegen je zin moeten doen heeft geen nut
lager geschoold is, want zij kunnen ervaring opdoen	het geen opstap is naar een echt beroep
geen arbeidsbeperking heeft	je intussen nog steeds onder druk staat om een echte job te vinden en je je uitkering kan verliezen
geen kinderen heeft	het statuut van 'vrijwilligerswerk' aangetast wordt
een uitkering krijgt, want die krijgt toch geld om niets te doen en kan zich dan beter inzetten voor de gemeenschap	werkloosheid geen individueel probleem is
... goed voor IEDEREEN behalve IK!	

Gemeenschapsdienst is geen oplossing!

Er zijn veel gemengde gevoelens:

- Goed om ervaring op te doen
- Goed om uit het huis te komen en een bezigheid te hebben
- Goed om mensen die wat lui zijn te motiveren
- Goed om anderen in de zelfde situatie te leren kennen
- Goed als opstap naar werk

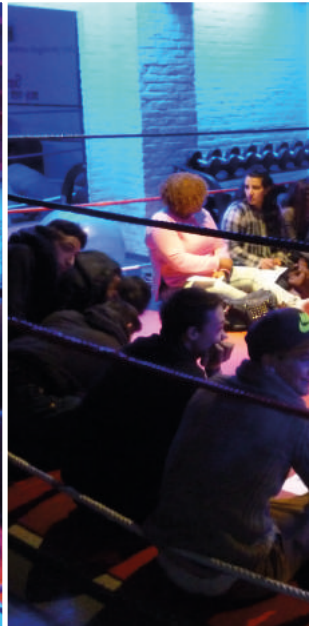
Maar! Als er dan toch werk genoeg is, waarom kan het dan niet betalend? Waarom kan niet iedereen 4/5de werken, i.p.v. langer het werken én gemeenschapsdienst invoeren als er zo'n grote werkloosheid is?

Vrijwilligerswerk is een meerwaarde, geen straf!

Tewerkstellingsgraad jongeren 18 - 24 jaar in Gent

Op 18 maart 2015 organiseerden we een startnamiddag met 28 jongeren in het Jongerentrefpunt De Fabriek van Habbekrats Gent. 's Avonds gingen

we in gesprek met de Cel Armoedebestrijding, Gent Stad in Werking en Uit De Marge. Een fotoreportage.

Enkele reacties van de studenten:

Mensen beseffen niet altijd welke invloed vooroordelen of harde uitspraken hebben... Als ik bedenk wat soms gezegd wordt over werklozen in mijn omgeving...

Er wordt echt wel gediscrimineerd: op taal, op gewicht, op kledij.

Ik vergeleek mezelf met haar. Wat als mij dat zou overkomen?

Sommige jongeren hebben al enorm veel meegemaakt. Toch blijven ze vechten en hopen op beterschap.

Moest ik op een personeelsdienst werken, ik zou altijd feedback geven. En ik zou meer belang hechten aan motivatie dan aan een diploma. Mensen kunnen altijd bijleren.

Vroeger dacht ik altijd dat je altijd wel kon werken als je echt wou. Maar ik wist niet dat het zo moeilijk was. Velen krijgen gewoon de kans niet om zich te bewijzen

Ik heb vooral geleerd niet te snel conclusies te trekken. Iedereen heeft zijn verhaal.

Vroeger dacht ik dat jeugdwerkloosheid vooral een kwestie van foute studiekeuze of slecht cv was. Na de interviews weet ik wel beter.

Colofon

Gent, januari 2016
500 exemplaren

redactie: Joke Vermeersch, Irene Tassyns,
Linde Walters en Stéphanie Staïesse

vormgeving & lay-out: !M
impaktmasjien@gmail.com
foto's: Lege Portemonnees

verantwoordelijke uitgever: Marc Buyse, Poel 7 9000 Gent

Contact

ACV Oost-Vlaanderen

p/a Joke Vermeersch
Poel 7 9000 Gent
joke.vermeersch@acv-csc.be

Samenlevingsopbouw Gent vzw

p/a Stéphanie Staïesse
Blazoenstraat 9 9000 Gent
stephanie.staiesse@samenlevingsopbouw.be

ABVV Oost-Vlaanderen

Vrijdagmarkt 9 9000 Gent

www.legeportemonnees.be
mail@legeportemonnees.be

Deze publicatie werd mogelijk gemaakt door de financiële steun van:

SAMENLEVINGSOPBOUW
Gent

ABVV

Vorming&Actie Oost-Vlaanderen

Met dank aan de geïnterviewden, zonder wie er geen verhaal achter de cijfers was.

DOOR DE WERKLOZE IN TE VULLEN

dagen van	de week:			
			maand en	jaar		
.....
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	26	28
29	30	31	HOE VUL JE HET ROOSTER IN?			

Je bent aan het solliciteren

B

Je bent in begeleiding bij VDAB of een tender

C

Je wordt gecontroleerd door VDAB of RVA

Je bekomt van alweer een afwijzing door een werkgever of interimkantoor

Werkloosheid is als een virus...
Je raakt er moeilijk van af.

